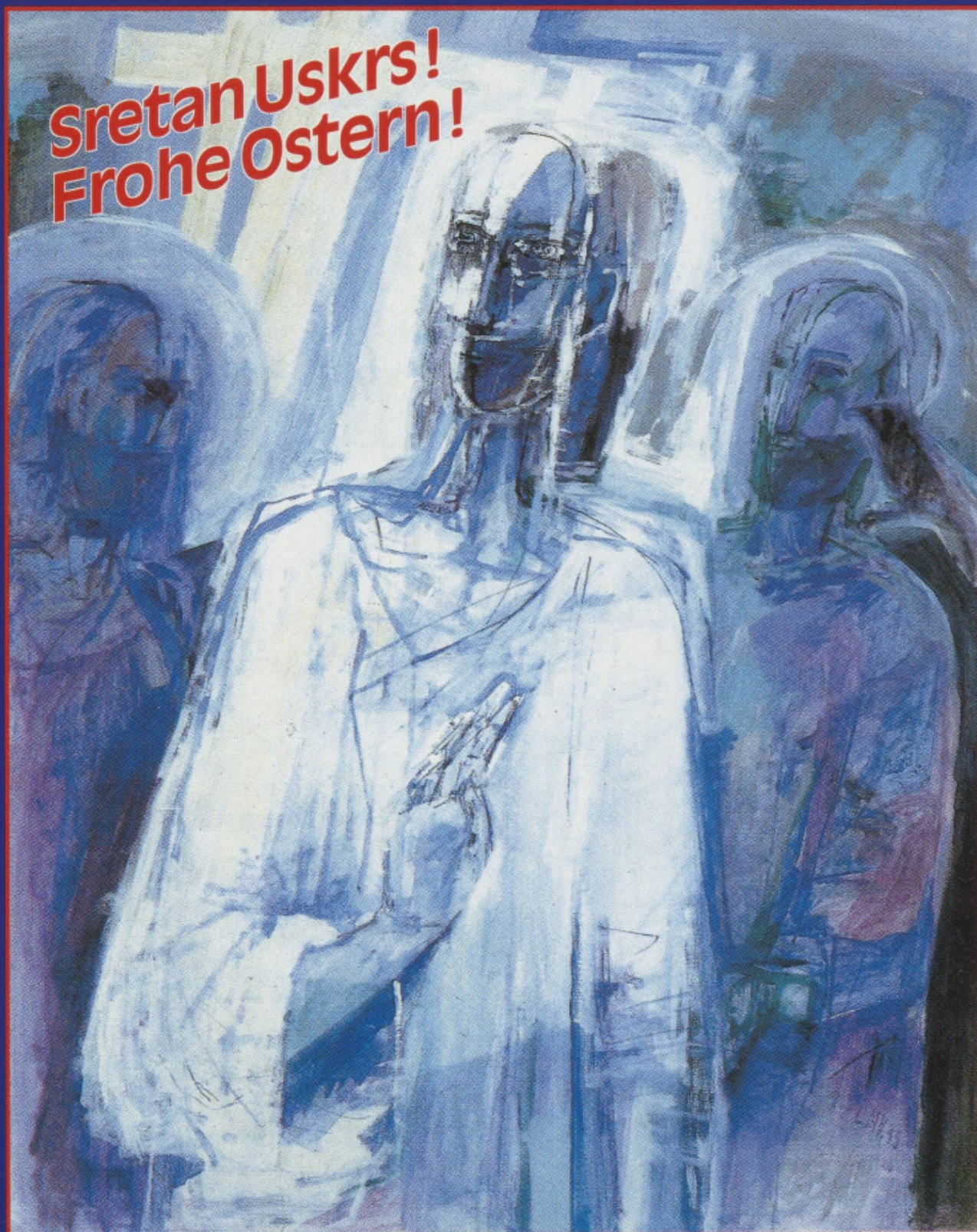

ŽIVA ZAJEDNICA

LIST HRVATSKIH KATOLICKIH ZAJEDNICA
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN GEMEINDEN
D 2384 E · 1,50 € · OŽUJAK / MÄRZ 2002 · BROJ / NR. 3 (223)

LEBENDIGE
GEMEINDE

M. Vejvoda,
slikanje

Uskrsnu Isus doista!

„Svjetlo riječi“, katolički mjesečnik iz Sarajeva, donijelo je u veljači opširnu reportažu o hrabroj i pobožnoj ženi Ani Mačić iz Travnika. Ona već godinama hoda odjevena u crno, opasana franjevačkim pascem i okićena mnoštvom križeva, krunica i sličica Gospe i svetaca. Takva je slobodno hodala cijelo vrijeme rata po Travniku, kada su Hrvati bili gotovo posve prognani, ne obazirući se na prijetnje mudžahedina. Ništa joj se nije dogodilo. U srednjoj Bosni je svi znaju. Prije nešto više od godinu dana pročulo se da se u

njezinom stanu na vratima ukazuje čudan svjetlosni križ. „To je Božji poziv ljudima da se obrate“, kaže njezina majka Ruža koja ima 94 godine. Pojavu svjetlosnog križa mnogi tumače deformacijom stakla, posebnim prelamanjem svjetla i trikom. No, činjenica je da križ dolaze gledati i moliti pred njim ljudi raznih vjera. ■

Križ na vratima Anina stana koji se pojavi kad se s druge strane upali bilo kakvo svjetlo

FRANKFURT

Antonio Macan prvi na „Jugend musiziert“

Gradonačelnica Petra Roth uručuje priznanje prvoplasiranom Antoniu Macanu
Foto: Perica Ninković

Antonio Macan iz Frankfurta pobjednik je od 181 sudionika na regionalnom natjecanju u dobi od 7–23 godine. Naš 14-godišnji učenik realne gimnazije jedini je od strane Njemačkog glazbenog savjeta („Deutscher Musikrat“) stekao pravo za daljnje, konačno, savezno natjecanje. Glavna gradonačelnica Frankfurta, Petra Roth, 21. veljače mu je u dvorani Clara Schumann, u Frankfurtskom konzervatoriju Philantropin uručila 1. nagradu. Na tom završnom koncertu on je

odsvirao zahtjevnju kompoziciju „Voiles“ Claudea Debussya, što je prepuna dvorana nagradila snažnim pljeskom. Roditelji su ponosni na sina i 13-godišnju kći Anu, koja s njim svira i glasovirske skladbe za četiri ruke. To kao i koncertna pratnja vrhunskih opernih pjevača predviđeni su za nastup na ovogodišnjem hrvatskom koncertu, koji planira ovdašnje Hrvatsko-europsko kulturno društvo početkom rujna. Društvo je poslalo i prijedlog upravi Dubrovačkog Ljetnog festivala, da u ovogodišnji program uvrsti našeg 14-godišnjeg pijanistu s njegovim učiteljem Aleksanderom Kleonovom, inače solistom Moskovske filharmonije, koji sada živi u Frankfurtu. IŠPO

SINDELFINGEN

Pokladna zabava

U Sindelfingenu je 9. veljače održana pokladna zabava humanitarnog značaja. Na zabavi je nastupio i dječji misijski zbor. ■

U OVOM BROJU

5 motrište

Anto Batinić • Bog je lijep

6 ovisnosti

Ivan Musa • Ovisnost kao bolest

11 vjera

Ante Vučković • Vjera i smrt

16 reportaža

Adolf Polegubić • Živo svjedočenje vjere mladih

22 život

Marijan Markotić • Terorizam i rat – braća blizanci

Jozo Župić • Anđeo hrabrosti

13 lebendige gemeinde

Josip Klarić • Frei für Gott

Ksp • Fruchtbare Toleranz

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main

An den Drei Steinen 42

Tel. 069 954048-0

Fax 069 95 4048-24

E-Mail:

kroatenseelsorge@t-online.de

zivazajednica@t-online.de

Herausgeber/

Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland

Verantwortlich/

Odgovara: Josip Klarić

Chefredakteur/

Glavni urednik: Anto Batinić

Redaktion/

Uredništvo: Željka Čolić, Ivek Milčec, Jura Planinc,

Adolf Polegubić, Jozo Sladoja,

Antonia Tomljanović-Brkić,

Stanka Vidačković, Jozo Župić

Layout: Ljubica Markovica-Baban

Litho + Seilen-

montage: Fotosatz Service Bauriedl

64546 Mörfelden-Walldorf

Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH

64572 Büttelborn

Jahres-

bezugspreis: € 16,- incl. Porto

(s poštarinom);

za ostale europske zemlje: € 22,-

za prekomorske zemlje: € 35,-

Bank-

verbindung: Konto Nr. 129072, BLZ 500 502 01,

bei der Frankfurter Sparkasse

Uskrsni sjaj

Sretan Vam Uskrs, dragi čitatelji i prijatelji! Mi kršćani vjerujemo da smrt nije kraj, nego da je samo prolaz u novi i vječni život, koji nam je svojom mukom, smrću i uskrnsućem namro Isus Krist. O tomu više možete čitati u prilogu Ante Vučkovića o vjeri i smrti.

Na našoj naslovnici je naša olimpijska junakinja i nositeljica više medalja skijašica Janica Kostelić. Prije vožnje se križa, a nakon pobjede uzima u ruke hrvatsku zastavu, koja upotpunjuje veliki hrvatski grb na njezinoj kacigi. Time je Janica unijela puno radosti u tu robnu hrvatsku svakodnevnicu te na dostojan

način svjedočila i svoju vjeru te predstavljala svoju zemlju. Zato je Janica ujedno i naš uskrsni motiv na naslovnici ovog izdanja.

Manje vesela, ali zato korisna tema ovog broja, jest ovisnost o drogi, alkoholu, lijekovima, kocki... Terapeut i teolog Ivan Musa održao je u veljači predavanja o tomu za hrvatske svećenike, pastoralne suradnike i socijalne radnike u svim regijama. Tema je vrlo aktualna, a ulomci iz predavanja mogu pomoći svima koji se susreću s bilo kojom ovisnosti.

Čitanja i pozornosti vrijedni su dakako i ostali naši članci, pa Vam ih preporučamo. Neka Vas sve obasja sjaj i svjetlost uskrsloga Gospodina!

Uredništvo

Izazov integracije

Jedan od aktualnih pastoralnih izazova je i integracija. O njoj se dugo šutjelo. Neki su je razumjeli ili izjednačavali s asimilacijom, a mnogi o njoj nisu ni razmišljali. Danas se o njoj govori na svim razinama.

U Crkvi se također govori o integraciji puno glasnije nego ranije. Mjesna Crkva u Njemačkoj zna kako katoličke zajednice drugih materinskih jezika još uvijek igraju veliku i važnu ulogu u vjerskom i kulturnom životu migranata. Njihov pastoralni, karitativni i socijalni rad cijeni mjesna Crkva. Ona zna kako je važan materinski jezik u bogoslužju u vjerskoj praksi i da su narodna tradicija i kultura bitni elementi u ljudskom životu.

Također je važno poznavati jezik, kulturu, vjersku praksu i tradiciju mjesne Crkve u kojoj djeluju katoličke zajednice drugih materinskih jezika. I da ne bi došlo do potpune asimilacije (gubljenje vlastitog identiteta) ili izolacije (otudjenja i zatvaranja), integracija je jedini i ispravan put. Što je to onda integracija? Integracija je dinamičan i diferenciran proces zbližavanja koji ide u dva pravca i tiče se podjednako i domaćina i stranaca. Integracija nije jednosmjerna već dvosmjerna ulica. Integracija znači približiti se jedan drugome, upoznati jedan drugoga, komunicirati, tražiti zajedništvo te bezrezervno uzajamno prihvaćanje. Njemačko društvo i politika shvatili su kako nisu dovoljno radili na integraciji i da

smo dugo živjeli jedni pored drugih te da je sada jako teško integrirati strance. Mnogi su mislili, pa i u crkvenim redovima, kako će se to sve riješiti s vremenom samo od sebe, ako ne u prvoj, onda u drugoj ili trećoj generaciji. Međutim, stvarnost i praksa su drukčiji. Malo se i nedovoljno poznamo i još smo uvijek jedni drugima stranci.

Katoličke zajednice drugih materinskih jezika nisu i ne žele biti getozajednice. One se smatraju vrlo važnim dijelom mjesne Crkve i žele se uključiti u sve kreativne procese i tako činiti živu Kristovu Crkvu. U tom dinamičnom procesu integracije, koji je dugotrajan i mukotrpan, ljude s obje strane treba pripremati i da te procese lakše razumiju i prihvate. Prihvaćajući inozemne katolike mjesna Crkva ne gubi na svome identitetu, već upravo obrnuto taj identitet potvrđuje. Uključujući se aktivno u život mjesne Crkve misije se neće utopiti, osiromašiti ili nestati, nego će se time obogatiti i praktično pokazati da u Katoličkoj Crkvi nema stranaca i da smo tu „kod kuće“. Zajedničko nam je poslanje, naime, naviještanje istog Isusa Krista i njegove Radosne vijesti svemu svijetu, a to zahtijeva i istinsku suradnju, zbližavanje, međusobno upoznavanje i prihvaćanje u svim različitostima. Nije li to ništa drugo doli prihvaćanje neizbježnog procesa integracije?

P. Josip Klarić, iz Delegatova pisma na njemačkom jeziku, 22. 1-2/02.

87. DAN ISELJENIKA

Složni i solidarni u novom stoljeću trećeg tisućljeća

Napomena uredništva: Ravnateljstvo za hrvatsku inozemnu pastvu izdalo je koncem prošle godine, u povodu 87. Dana iseljenika, knjižicu s Porukom pape Ivana Pavla II. za Dan iseljenika te s uvodnom porukom Ravnateljstva hrvatskim iseljenicima. Zbog vremena u kojem se pojavio (božićni i novogodišnji blagdani) te zbog kasnog primanja teksta mi mu dosad nismo dali potrebitu pozornost. Taj tekst međutim zaslužuje širu pozornost pa ga gotovo u cijelosti objavljujemo.

Dan iseljenika/seljenika sve nas ponovno podsjeća na mnoštvo koje je u pokretu, one koji mnogo toga moraju napustiti i upustiti se u neizvjesnosti povezane s traumama, rizicima, često i neuspjesima i životnim katastrofama. Osim ekonomske migracije, mnogi su prognani ili morali pobjeći spašavajući samo vlastiti život. Globalizacija potiče i stručnu migraciju te razmjenu studenata. Svi su oni, i još mnogi drugi, u našim mislima danas, ili smo i sami u tom broju i vrsti.

Dan iseljenika/seljenika podsjeća nas na to da svjesnije pogledamo oko sebe i zapazimo kako je velik broj onih koji su mnogo ranije ili skoro napustili svoje ognjište i savili novo. Bilo da je to u okviru vlastite domovine, bilo izvan nje. Doima se da je to fenomen koji je jednostavno postao obilježje našeg ljudskog roda, naravno na posebno izrazit način nas Hrvata.

Susret različitosti

Ovaj dan nas podsjeća na činjenicu susreta svih različitosti: rasnih, vjerskih, kulturnih, civilizacijskih. U jednom te istom društvu dolazi do susreta i stapanja, ali i održavanja različitosti i vlastitosti. Česte su napetosti i frustracije da se čovjek 'mora' asimilirati i utopiti 'svoje'. Kako bi se susret s različitim doživljavao i živio korektno mislimo da su potrebna dva preduvjeta: opća i religiozna zrelost i kultura. Zrelu ljudsku osobu razlike ne ugrožavaju. Naprotiv, ona ih nastoji upoznati, poštovati i otvoriti prostore da se zadrže i razvijaju. Dijalogom se međusobno obogaćuje upravo po različitostima. Isto vrijedi i za vjeru. Ovdje si uzimamo slobodu upozoriti na određene nedostatke u produbljenju vjere nas Hrvata katolika bilo u domovini bilo u iseljeništvu. Stoga su upravo nužni i hitni programi koji bi nam pomogli produbiti i učvrstiti vlastitu vjeru. To je jedan od prioriteta našeg crkvenog djelovanja.

Mons. dr. Pero Sudar, biskup i predsjednik Vijeća za iseljenike HBK i BK BiH i dr. Pero Aračić, ravnatelj hrv. inoz. pastve, s hrvatskim pastoralnim djelatnicima iz Europe na prošlogodišnjem pastoralnom skupu u Untermarchtalu

Svećenička i redovnička zvanja

Uvijek se nameće pitanje: Tko će s nama i za nas raditi na vjerskom području? Pri tom pitanju mislimo ponajprije na svećenike, ali i druge pastoralne djelatnike. Poznato je da ni u domovini ne obilujemo svećeničkim i redovničkim pozivima i zvanjima. Poznato je da bi u našim misijama i župama diljem svijeta trebali više svećenika i otvarati misije na nekim kontinentima. Ovdje opet uzimamo slobodu reći da je drugi prioritet našeg crkvenog i vjerničkog djelovanja i života molitva, razmišljanje i konkretno jasno sučeljavanje s tom činjenicom potrebe svećeničkih i redovničkih zvanja. Budućnost i brojnost hrvatskih misija i župa u svijetu u velikoj mjeri ovisit će o crkvenim zvanjima koja niknu u iseljeništvu. Tu se traži otvoren i molitveni stav naših obitelji, otvorenost u crkvenoj službi hrvatskih mladića i djevojaka. Svaka hrvatska katolička zajednica mora se pred Bogom pitati o potrebnim službama za naše vjersko rađanje i odrastanje.

Svehrvatska povezanost

Svaki put Dan iseljenika misaono i molitveno okuplja nas u svehrvatsku povezanost, iako smo rasuti na svim kontinentima. Ovaj dan posebno vaše misli idu 'starom kraju' gdje su nam naši, gdje nam je rod, prijatelji, znanci. Naše misli idu vama koji ste izvan domovine. S mislima idu i želje i to uvijek one najbolje. Na prvom mjestu je želja da Vi kao osoba rastete u sveukupnoj kvaliteti življenja, da se izgrađuje kvaliteta i čvrstoća bračne i obiteljske zajednice, da djeca uspiju u idealizmu mladosti i ne izgube se, da ne zaborave ni hrvatski ni domovinu, da se redovito i uvijek kvalitetnije okupljate oko svojih svećenika. Napokon, želja nam je da se što češće vidamo u domovini. Naravno, želja nam je da se mnogi koji to mogu odluče vratiti i pomoći u porođajnim mukama i stanju mlade države.

Prof. dr. Pero Aračić
ravnatelj hrvatske inozemne pastve
Mons. dr. Pero Sudar, biskup
predsjednik Vijeća za iseljenike HBK i BK BiH

Piše: Anto Batinić

Bog je lijep

„Godina milosti 1645. Ponedjeljak, 23. studeni... Vatra. Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljevi, ne Bog filozofa i učenjaka... Veličina ljudske duše... Radost, radost, radost, suze radosti“ (B. Pascal)

„Dopustit ću da ispred tebe prode sav moj sjaj“, odgovori, „i pred tobom ću izustiti svoje ime Jahve...“ „A ti“, dodu, „moga lica ne možeš vidjeti, jer ne može čovjek mene vidjeti i na životu ostati... Ali se lice moje ne može vidjeti“ (Iz 33, 18–23).

Ekstaza – nutarnje gledanje Boga

Tako biblijska knjiga Izlaska govori o Božjem sjaju, slavi i ljepoti. Bog je lijep, neshvatljivo lijep. Pred tom ljepotom čovjek je očaran, zadivljen, oduševljen. To je sjaj koji nadilazi sve ljudske kategorije, pa ga se zato ne može vidjeti u lice. Čovjek međutim može samo uroniti u njega, predati mu se posve i uživati u njegovoj veličanstvenoj slavi. A kada to čini, i on sjaji, i on je lijep. Jer, istinski sjaj i ljepotu daje samo Bog. To je stanje izlaska iz sebe, prostornog i duhovnog napuštanja stvarnosti, stanje ekstaze. Čovjek je ponekad gotovo nasilno izručen takvom stanju, izgubi samokontrolu, jer ne funkcioniraju njegovi svakodnevni mehanizmi kontrole. To je spremnost dati se potresti, htjeti izgubiti samokontrolu, predati se i postati nemoćan kako bi se paradoksalno promicao život. To je preispitivanje i proširivanje vlastitih obzora i predodžbi. Biblija je puna primjera takvog stanja: Isusovo preobraženje na brdu Taboru, Pavlovo obraćenje pred Damaskom, vizije Ivana evanđelista na Patmosu. Kršćani su pozvani u slavu Božju (1 Sol 2,12), tj. imaju zadaću učiti opažati božansku ljepotu.

Ekstaza je stanje u kojem čovjek stane u sjaju Božjem, ali je ona istodobno dar koji se ne može iznuditi. Za nj možemo moliti da vidimo Božji sjaj, poput Mojsija, ili da Božje lice svijetli nad nama, poput psalmista. Molitva za darove ekstaze, za darove Duha Svetoga, dugo je bila potisnuta iz kršćanstva, iako je to bila živa molitva i svakodnevica u ranoj Crkvi. Sv. Pavao piše: „Različiti su dari, a isti Duh, i različite službe, a isti Gospodin; i različita djelovanja, a isti Bog koji čini sve u svima. A svakomu se daje očitovanje Duha na korist“, piše Pavao nabrajajući da taj jedan Duh daje različitim ljudima, daje riječ mudrosti, spoznanja, vjere, dar liječenja, čudot-

vorstva, prorokovanja, razlučivanja duhova, različitih jezika, tumačenja jezika (1 Kor 12, 4–11).

To su darovi Duha, posebne milosti ili karizme, što na grčkom znači blagonaklonost, nezasluženi dar, dobročinstvo. U srednjem vijeku karizme nisu nailazile na neko posebno razumijevanje. Tek se u 19. stoljeću teološki počinje češće i snažnije govoriti o značenju karizmi. U Americi (SAD), osobito u protestantskim zajednicama, dolazi do osnivanja karizmatičkog pokreta (krštenje u Duhu, dar jezika, proroštva, liječenja). Taj pokret postaje aktualan i u Katoličkoj crkvi šezdesetih godina 20. stoljeća, a naziva se katoličkim karizmatičkim ili pentekostalnim pokretom. Taj pokret je počeo davati poticaje za promjene u crkvenom životu iznutra, ostajući vjeran Crkvi. Zato je crkveno učiteljstvo još 1969. pozitivno ocijenilo djelovanje katoličkih karizmatika. Katekizam Katoličke crkve iz 1994. to ponavlja i potvrđuje govoreći na više mjesta o karizmama. One su milosti Duha Svetoga, izvanredne (dar jezika ili čudesu) ili jednostavne, izravno ili neizravno koriste Crkvi i pomažu ljudima (usp. br. 799, 951, 2003). „Karizme mora sa zahvalnošću prihvatiti i onaj tko ih prima i svi članovi Crkve. One su, doista, divno bogatstvo milosti za apostolsku životnost i za svetost cijeloga Kristova Tijela, uz uvjet dakako da se radi o darovima koji zaista dolaze od Duha Svetoga i da se upotrebljavaju u skladu s istinskim poticajima toga istog Duha, tj. u skladu s ljubavlju koja je pravo mjerilo karizmi“ (br. 800), s tim što je uvijek potrebna provjera karizmi, koju trebaju vršiti crkveni pastiri, koji opet ne smiju gasiti Duha, nego ispitivati i zadržati ono što je dobro, kako bi se sve karizme, iako raznolike, upotpunjavale i surađivale u općem dobru (usp. br. 801).

Mladi iz prvih klupa u crkvi

I živi biblijski primjeri te život prve Crkve, a potom i suhoparni katekizamski jezik govore zapravo ono najvažnije kad je u pitanju odnos prema karizmama i karizmatičima i danas. Zašto onda dizati galamu i širiti glasine kad se i u nekim našim zajednicama i župama pojave

ljudi, uglavnom mladi, koji se organiziraju i djeluju kao katolička karizmatička skupina. Najednom se osjete ugroženima i dižu glas tzv. klasični vjernici i tradicionalisti s optužbama kako se radi o nekoj novoj vjeri, o sekti, kako njima nije mjesto u crkvi, kako u crkvi treba biti ozbiljan a ne pljeskati i pjevušiti duhovne pjesme s očitim izrazom radosti i sreće na licu. Konzervativne vjernike odjednom smeta što ti (mladi) ljudi čitaju Bibliju, što u crkvi sjede u prvim klupama, što se (više) ne drogiraju i ne piju, što su blagi i ljubazni, što pomažu vršnjacima u životnim poteškoćama i dilemama. Sreća je i blagoslov imati takve ljude u zajednici, a ne gledati kako ih izbaciti iz zajednice i crkve te ih time prepuštiti ulici, drogi, sektama. Jer iza takvog ponašanja mladih krije se duboka i neutaživa čežnja za Bogom. Mnogim današnjim mladim, ali i svjesnijim starijim vjernicima, nije dovoljna klasična pastoralna odnosno duhovna ponuda, tj. uobičajena nedjeljna misa s propovijedi koja sliči na loš politički govor. Oni žele i traže više, traže alternativu, jer traže Boga, jer tog Boga, njegovu slavu i sjaj žele dubinski iskusiti predajući mu sve svoje životne poteškoće i patnje, predajući mu svega sebe, pomažući pritom drugima, a ne tražeći savjete i utjehu kod vračara i gataru, kod hodža i djelitelja zapisa, lažnih vidjelaca i prorocatelja sudbine. Oni žele susret sa živim i lijepim Bogom, tvorcem, osloncem i voditeljem njihova života.

Još je i dobro dok alternativnu duhovnu ponudu traže unutar svoje crkvene zajednice. Zato im takvu ponudu treba pružiti i omogućiti, u obliku molitvenih susreta, biblijskih sastanaka, duhovnih vježbi, seminara, akcija solidarnosti itd.

Karizmatički način življenja vjere nije jedini niti je model za sve, nego samo stavlja naglaske na duhovske elemente u Crkvi, dok neki drugi stilovi i pokreti ističu opet neke druge vrijednote, piše Ante Vučković i nastavlja: „Postoje sporni fenomeni, kao molitva jezicima, počinak u Duhu, snažna iskustva, plač, promjene. No, niti jedan od spornih fenomena nije po sebi važan. Važno je ono što se događa s pojedincom“. Upravo je to važno, kao što je prevažno istaknuti da su karizmatički izloženiji i podložniji mnogim napastima i kušnjama, osobito napasti oholosti, sektašenja i otpada. Zato se od svećenika i pastoralnih djelatnika očekuje istančan sluh i oprez, kako se sve ne bi razvilo u neželjenom i pogrešnom smjeru, ali i otvorenost za poticaje i darove Duha. ■

Piše: Ivan Musa

Ovisnost kao

Neka opojna sredstva (alkohol, ponegdje kanabis) integrirana su u društvu. Alkoholizam je tek 1968. proglašen bolešću. Ovisnost je prekomjerno uživanje opojnih sredstava bez kojih ovisnik ne može funkcionirati. Bolest ovisnosti pogađa osobne, obiteljske, društvene i ekološke odnose. Opći uzroci ovisnosti: prekomjerni strah, ranjivost i uvredljivost. Za borbu protiv ovisnosti nije dovoljno samo informiranje nego suzbijanje uzroka ovisnosti.

Regionalne sjednice pastoralnih djelatnika HKM i socijalnih radnika Caritasa s delegatom za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj o. Josipom Klarićem održane su 4. veljače u Nürnbergu, 6. veljače u Bruchsalu, 13. veljače u Stuttgart-Bad Cannstattu, 18. veljače u Kölnu te 20. veljače u Berlinu. Na sjednicama, koje je organizirao Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta, okupilo se više od stopešest hrvatskih svećenika, pastoralnih suradnika i suradnika i socijalnih radnika i radnika.

Nakon što bi nekoliko pozdravnih riječi kazao domaćin, voditelj misije u kojoj se održala pojedina sjednica, govorio je delegat za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj o. Klarić.

Slijedilo je predavanje Ivana Muse, diplomiranog teologa i terapeuta za liječenje alkoholičara s južnoslavenskog područja u stručnoj klinici Hohenrodt Lossburg kod Freudensstadta u Baden-Württembergu o ovisnosti od alkohola, pušenja, droge, kocke i sl.

Bila je to ujedno i prigoda za predstavljanje novoobjavljenog dvojezičnog (hrvatski i njemački) zbornika radova u izdanju Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda s godišnjeg pastoralnog skupa hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika iz zapadne Europe, koji je održan 8. do 11. listopada 2001. u Untermarchtalu kod Ulma, a bio je posvećen liturgijskoj mistagogiji kao starom putu trajne obnove.

Povijesno gledano ovisnost je kao bolest mlađeg doba. Inače su davno zapisane pojave pijančevanja kao što je jedan zapis Tacita o Germanima: „Odmah nakon spavanja, koje se većinom duboko u sljedeći dan protegne, umivaju se, često toplom vodom, zato što kod njih redovito vlada zima. Nakon umivanja ručaju. Potom odlaze na svoje poslove, nerijetko na pijanke i to pod oružjem. Danonoćno pijančevanje nije nikome za zamjeriti.

...Za piće imaju jednu tečnost, koja se od raži i ječma dobiva i u vinu sličnu tečnost savrije.“

Na prekretnici prvog stoljeća i kratko prije ne postoje nikakvi spisi o terapijskim aktivnostima u užem smislu. Tacit izvještava samo o načinu pijenja i posljedicama pića u tom smislu, da je došlo do tuče i ubojstava.

Štoviše opojna sredstva su se koristila vjerojatno od kada su ljudi postali svjesni svog života. Samo je trošenje opojnih sredstava bilo integrirano u društvo, kao što je u kršćanskom svijetu alkohol integriran. Tako znamo da se

kanabis koristio još prije 7000 ili druge droge prije 4000 godina.

Dvadeseto stoljeće bilo je obilježeno moraliziranim i obezvrjeđivanim stavom prema pijancima. Smatralo se da su pijanci slabiji i nije se pokušavalo taj

problem dublje promatrati i razumjeti. Tadašnje tzv. liječničke ustanove je vodio liječnik i dušobrižnik. Cilj je bio pijanca osloboditi njegove ovisnosti, da ga se udalji od loše okoline, lošeg društva (tj. da može u takvom društvu reći alkoholu ne).

Prije tridesetak i nešto godina moralno vrednovanje ovisnosti o alkoholu kao jednoj karakternoj slabosti počelo se povlačiti u korist shvaćanja ovisnosti kao bolesti, čije se uzroke i pojave analizira i istražuje i time primjenjuju znanstveno osigurane metode liječenja. Tako je 1968. ovisnost o alkoholu od Svjetske zdravstvene organizacije prihvaćena kao bolest.

Što je to ovisnost

Pojam „ovisnost“ može se gledati dvojako: kao stalno prisutni element ljudskog života (npr. Mi smo ovisni o hrani. Ako ne jedemo, onda ne možemo živjeti. Ili u odnosima. Moram drugoga poštivati pa će i on mene poštivati itd.); kao patološku ovisnost o kojoj je ovdje riječ, koja se isto tako odražava u ljudskim odnosima kao i u prekomjernom konzumiranju ili u prekomjernom ne-

Sudionici prvog regionalnog sastanka u Nürnbergu

poolest

konzumiranju hrane (Fettsucht ili Magersucht) i konzumiranju opojnih sredstava, bez kojih oboljeli ne može funkcionirati pa na kraju ni živjeti. Ovisnost u odnosima se izražava u komunikaciji i djelovanju u međuljudskim odnosima posebno u vidu nesamostalnosti i djetinjavi pojedinca.

Patološki gledano ovisnost razumijemo kao simptom osnovne smetnje u sposobnosti komuniciranja, tj. odnosa sa sobom i sa svojom okolinom.

Bitna načela u shvaćanju ovisnosti

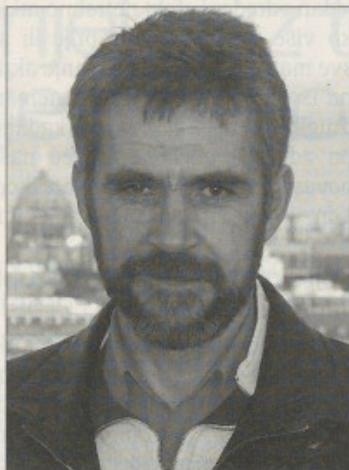
Ljudski život je cjelina iz koje se ne može izdvajati duševne, tjelesne i socijalne kategorije. Cjelina se konstituira u potpunim razvojnim procesima, koji obuhvaćaju osobu strukture njezinih odnosa kao i društvene ekološke uvjete. Održavanje pokretljivosti (dinamike) i sposobnosti razvoja predstavlja bitni uvjet za život. Smetnje, bolest ili „neuroze“ pogađaju uvijek dinamičnu cjelinu i mogu se razumjeti samo iz sveze cjeline.

Time su ovisnosti, kao jednoj smetnji, svojstveni patološki odnosi. Kompletna sveza života ovisnika je uvjetovana njegovim odnosom prema sredstvu ovisnosti, koje stupa namjesto odnosa ovisnika prema njegovoj okolini i prema samom sebi. U pozadini ovog nadomjestka opojnog sredstva ili ovisnog ponašanja stoji iskustvo odnosa i sukoba ovisnika u njegovoj prijašnjoj razvojnoj prošlosti, u pravilu već u njegovoj obitelji.

Odatle smetnje ili poremećaji ovisnosti imaju sljedeće oznake:

- Iz uske veze sa sredstvima ovisnosti djeluje tendencija prema destrukciji koja se npr. izražava u simptomu socijalnog pada, tjelesnih oštećenja, opasnosti, samoubojstava.
- Pokretljivost i mogućnost razvitka je ukupno jako smanjena, pa nastupa djelomična stagnacija u razvoju otprilike na razini razvoja jednog pubertetlije ili adoloscenata. To uvjetuje nedostatke posebno u području doživljavanja seksualnosti.
- U odnosu prema okolini i njezinim zahtjevima za realnošću prevaže subjektivni faktor, koji naginje prema

Ivan Musa

održavanju iluzijskih parastvarnosti. Pokušaji razvijanja smisla, orijentacije u razvoju života su bezuspješni, izjave se uvijek iznova u jednom kruženju od nade i rezignacije prema tendenciji negiranja.

U opisanoj slici smetnje (bolesti) mogu fiksirajuću ulogu imati različita sredstva ovisnosti.

To su ponajprije opojne supstance, zatim pojedina sredstva, koja služe kao supstitut za partnerstvo između ljudi, posebno električni mediji za igranje (Unterhaltungsmaschinen), te ritualni oblici ponašanja.

Bitni cilj terapije, koja se orijentira prema čovjeku kao cjelini, jest ponovna uspostava sposobnosti komuniciranja i sposobnosti razvijanja duševnog i tjelesnog zdravlja. Te sposobnosti su uvjeti

za ponovnu komunikaciju odnosno održavanje sposobnosti za rad i druge socijalne funkcije.

Uvjet za postizanje ovog cilja je potpuni prekid s objektom ovisnosti.

Patologija ovisnosti

Sredstva ovisnosti služe umjetnoj obrani afekta kao masivno poricanje osjećaja, koji bi inače preplavili ličnost. Zloupotreba sredstava ovisnosti je pokušaj odstranjenja unutarnje stvarnosti a time i opažanja i doživljavanja sredine. Ovisnici naginju sljedećim obrambenim mehanizmima: poricanju, blokiranju afekta, regresiji afekta (vraćanje u obrnutom smjeru u ranije etape razvoja).

Općenito se može reći, da su prekomjerni strah, ranjivost i uvredljivost uzroci nastajanja ovisnosti.

Sve ovisnosti imaju fobički karakter (udio straha). Tu se pretežno radi o strahu od obvezivanja, ograničenja i strukture (reda); sve što sužava, zatvara se i izbjegava, obvezuje i veže.

Gdje postoje fobije tu se javljaju fantazije zaštite. Traženje zaštite, zaštitnika, dovodi često do novih ovisnosti, dovodi do podređivanja sredstvu ovisnosti ili podređivanju određenoj međuljudskoj grupaciji. Sažeto rečeno, ovisnost je posebni oblik takve zaštitne fantazije, koja štiti od jezgre straha.

Zaštitnici se često precijene. Zaštitnici kao premoćni, svemoguć i kao spasitelji a ovisnici se doživljavaju kao nemoćni i bespomoćni. Kod njih uoča-

Nekoliko konkretnih savjeta:

Konkretnog savjeta u smislu „bolje spriječiti nego liječiti“, osim jednoga „sretno živjeti“ i drugog „informiranost“ ne postoji. Nekoliko prijedloga:

- Kada je u pitanju ovisnost mora se o njoj otvoreno govoriti iako je to jako neugodno.
- Ovisnika se mora sukobiti s njegovom ovisnosti, pa često ili redovito staviti pod pritisak.
- Obećanje „neću više piti“ kod ovisnika znači obećanje ludom radovanje.
- Okolina ga mora prihvatiti samo ako ovisnik potraži stručnu pomoć, sve ostalo je uzalud.
- Prilikom sukobljavanja ovisnika treba (žena, firma, prijatelj i dr.) istovremeno dati ovisniku do znanja da ga vole i cijene i poštivaju, ali dok pije ili kocka itd. neće imati s njim posla.
- S time izlazi okolina iz vlastitog koalkoholizma u odnosu s ovisnikom.
- Okolina treba ovisnika podržati u traženju stručne pomoći, odlazak na stacionarno liječenje i ovisnika za vrijeme liječenja podržavati.
- Bračni partner ovisnika treba ići u grupe za samopomoć, da bi i sam znao o čemu se kod ovisnosti radi.
- Nakon liječenja i dalje pohađanje grupe za samopomoć.

vamo pretjeranu aroganciju, pretjerane zahtjeve i duboko povlačenje u sebe i povlačenje osjećaja.

Sva sredstva ovisnosti posjeduju snagu poricanja (ono što poričem ne zapazim) i potiskivanja (umjetnog) osjećaja nezadovoljstva i napetosti. U ovisnosti se „ja“ bori protiv savjesti i vanjske stvarnosti. Ovisnik ne traži opoj radi opoja ili zadovoljstvo kao zadovoljstvo nego traži zadovoljstvo i opoj u službi otpora protiv „nad-ja“ i protiv vanjskog svijeta.

Osnovna problematika ovisnika je manjak za osjećaj samovrijednosti, sklonost omalovažavanju samog sebe i sklonost žrtvovanju za druge, zaostalost u razvoju samostalnosti, oproštaji i razilaženja su bolni.

Prevenција

Prevenција se dosad svodila na informacije o ovisnosti i, pogotovo u prijašnjim vremenima, na zastrašivanje. To se pokazalo kao nedovoljno. Iako se u Njemačkoj pravovremeno pedagoški obrađuje pitanje ovisnosti, djeca i omladina su dobro informirani, ipak oni posežu za sredstvima ovisnosti. Koliko su god uzroci ovisnosti kompleksni, isto toliko je prevenција kompleksna. Prevenција se treba orijentirati prema uzrocima ovisnosti. Upotreba i zloupotreba sredstava ovisnosti kod omladine: je povoljna kod traženja graničnog iskustva, nudi mogućnost jednostavna opuštanja, sredstvo za svladavanje poraza, omogućava izražavanje i artikuliranje socijalnog protesta, posljedica reakcije nemoci na sukobe u obitelji, reakcija na psihičke i socijalne smetnje u razvoju, demonstracija odrastanja, služi kao pristup grupi iste dobi, svjesno povređivanje normi odnosno izraz nekonformnog držanja, razumije se kao jedna vrsta igre ekscesivno-ritualiziranog ponašanja.

Kako se definira ovisnost o alkoholu

Tri ili više sljedećih kriterija moraju mjesec dana postojati ili se moraju ponoviti u toku 12 mjeseci, da bi se ustanovila ovisnost o alkoholu: jako unutarnje potraživanje za trošenjem alkohola (Suchtdruck); smanjena kontrola pijenja, to znači u količini, početak i kraj pijenja, više pijem nego sam planirao i to češće puta, s time povezana namjera za smanjenjem pića koja ne uspijeva; tjelesne poteškoće (Entzussyndrom) kod smanjivanja količine ili prestajanja pića; povećanje tolerancije, tj. da bi postigao

jedan određeni efekt potrebno mi je daleko više alkohola nego prije ili alkohol sve manje pomaže; sužavanje aktivnosti na ispijanje alkohola, tj. zanemarivanje drugih interesa, hobbija itd; kada je šteta po zdravlje uočljiva, tj. već nastupila, povećanje jetre i druge poteškoće, što konzument zna ali ne prestaje piti...

Koji simptomi mogu nastupiti kada se prekine piće

Tremor (drhtanje) ispruženih ruku, jezika ili vjeda očiju, znojenje, mučnina, osjećaj gušenja i povraćanje, tahikardija ili hipertenzija, psihomotorni nemir, glavobolja, nesanica, osjećaj boležljivosti ili slabosti, alkoholne halucinacije, alkoholna padavica.

Sve obavijesti o ovisnosti

Caritas-Zentrum für interkulturelle Suchtberatung und Therapie

Ivan Musa

Diplom-Theologe

Am Kirchberg 2

88448 Attenweiler-Oggelsbeuren

Telefon: 07357 92020

Telefax: 07357 9202-400

E-mail:

fachklinik.hohenrodt@t-online.de

Jeste li alkoholičar?

	da	ne
1. Trpite li u posljednje vrijeme češće od drhtanja prstiju na rukama?	☐	☐
2. Trpite li u posljednje vrijeme, osobito ujutro, češće od osjećaja gušenja (podražaj na povraćanje)?	☐	☐
3. Je li s drhtanjem i jutarnjim podražajem na povraćanje lakše, ako popijete nešto alkohola?	☐	☐
4. Trpite li u posljednje vrijeme od jake nervoze?	☐	☐
5. Jeste li u vrijeme povećane potrošnje alkohola manje jeli?	☐	☐
6. Jeste li u posljednje vrijeme imali češće besanice i noćne more?	☐	☐
7. Osjećate li se bez alkohola napeto i nemirno?	☐	☐
8. Imate li nakon prvih čaša neodoljivu potrebu da dalje pijete?	☐	☐
9. Trpite li nakon jakog pijenja od „rupa“ u sjećanju?	☐	☐
10. Podnosite li sada manje alkohola nego prije?	☐	☐
11. Jeste li već nakon pijenja osjetili grižnju savjesti (osjećaje krivnje)?	☐	☐
12. Jeste li pokušali neki sistem pijenja (npr. da ne pijete u određeno vrijeme)?	☐	☐
13. Je li pijenje alkohola povezano s vašim zvanjem?	☐	☐
14. Jesu li vam već na nekom radnom mjestu predbacivali zbog vašeg uzimanja alkoholnih pića?	☐	☐
15. Jeste li manje sposobni otkada pijete?	☐	☐
16. Pijete li rado i redovito čašicu alkohola kad ste sami?	☐	☐
17. Imate li krug prijatelja i znanaca, u kojem se mnogo pije?	☐	☐
18. Osjećate li se sigurniji, samosvjesniji, ako ste popili alkohol?	☐	☐
19. Imate li kod kuće ili u poduzeću malu prikrivenu zalihu alkoholnih pića?	☐	☐
20. Pijete li alkohol, da biste mogli bolje savladati stanje stresa ili da biste zaboravili muke i brige?	☐	☐
21. Jeste li vi ili/i vaša obitelj već jednom zapali u financijske poteškoće zbog vašeg pijenja?	☐	☐
22. Jeste li već došli u sukob s policijom zbog vožnje pod utjecajem alkohola?	☐	☐

Svako pitanje koje je odgovoreno s „da“ dobiva jedan bod, pitanja 3, 7, 8, 14, dobivaju 4 boda.

Kod ukupnog broja od 6 i više postoji ugroženost od alkohola.

(Max-Planck institut za psihijatriju, München)

KAKO SAM UPAO
U DROGU
I POSTAO „CLEAN“

Moj prijelaz iz tame droge u Božje svjetlo

U 16. godini počeo se udaljavati od vjere i Crkve. Upao u loše društvo i drogu te padao sve dublje u tamu. Bijeda, droga, prostitucija, ulica, kriminal... Borba za život i odvikavanje od ovisnosti. Bog ga nije odbacio. Uz Božju pomoć izišao iz tame u svjetlo.

Kao dijete prve generacije radnika u Njemačkoj, odrastao sam u kršćanskoj obitelji, koja je prakticirala vjeru ili ono što se već pod tim može podrazumijevati. Majka mi je oduvijek bila uzor, brigala se za obitelj, prenosila ono što je dobila od svojih roditelja – danas znam, to su bili zdravi korijeni.

U 16. godini počeo sam odlaziti u diskoteke, upoznao nove ljude, drugačije no one do tada. Taj novi krug ljudi nije bio naklonjen vjeri, te sam se kroz njihov utjecaj udaljio od Crkve i vjere. Tumačili su da je vjera i Bog izmišljotina i da se sad treba živjeti, a ne za neka druga vremena. Počeo sam dvoumiti. Gubio sam se u tom vrtlogu.

Pad u ovisnost

Padao sam... sve dublje... u tamu...

Nisam shvaćao što se oko mene zbiva, s jedne strane tumačenje vjere, a s druge sloboda, neovisnost i slično.

U sebi sam se lomio, htio pripadati i jednoj i drugoj strani, a zatim sve dublji pad. Da bih se osjećao bolje, društvo mi je nudilo „nešto“ od čega će sve te misli nestati. Počeo sam uzimati drogu, jer onda nisam ništa osjećao.

Nisam osjetio kamo me je zlo vuklo. Nakon nekog vremena sam postao ovisan. Opet prijelaz iz jedne tame u drugu. Počelo se vrtjeti sve oko novca, djevojačka i olako shvaćenog života. Svoj pad u sve dublju tamu nisam niti osjetio. Ljudi iz društva su me napustili jer nisu više imali koristi od mene. Ostao sam ja i moj lažni prijatelj – droga. Stigla me je bijeda od koje sam bježao. Droga mi je postala lažna utjeha, davala mi toplinu i zaštitu.

Skupo sam platio tu lažnu toplinu i zaštitu. U ono vrijeme bih učinio sve da dodem do droge... samo ne dopustiti osjećaje. Osjetio sam smrad ulice, bol koja prolazi kroz kosti i svaku poru tijela. Kroz te godine sam izgubio i nekoliko prijatelja, koji su sa mnom prolazili istu tamu. Nisam više nit' žalost osjećao. Neke od djevojaka koje sam poznavao, otišle su u prostituciju. Samo je bijeda po

ulicama, droga i kriminal popunjavala moje dane.

Sotona je dakle sebi izgradio kuću, a mi smo bili sluge. Neki su to plaćali životom. A onda, jednog dana, koji je započeo kao i svaki dosadašnji, dotakla me je smrt. Ne znam, možda je to bio i Isus, koji me je htio kazniti za moje grijehе.

Dodir smrti

Danas znam da je to bio On, ali ne da me kazni, nego mi je time rekao: „Probudi se, ovo je tvoj život kojeg nemišlono bacaš“. Teško je opisati što se sve tada u meni i sa mnom zbivalo.

Shvatio sam da nešto moram poduzeti, ali sam osjećao strah pri pomisli skinuti se od droge. Bilo je dosta pokušaja i padova. Iznemogao sam. Izgubio sam smisao života, vjeru u obitelj i Boga. Takva bol u krizama mi je bila poznata. I nju sam nadišao.

Počelo me mučiti duševno stanje, jer se sve to ne može dokučiti razumom pa sam prerađivao duboko u sebi. Morao sam učiti kao malo dijete, od početka osjećati, jer to sve ove godine nisam činio. Uspio sam do kraja izdržati terapiju. Ostao sam čist (clean). Ali me je tama još vukla, bio sam umoran i nesretan od bijede i muke koja me pratila godinama. Teško mi je bilo to stanje prihvatiti. Tražio sam utjehu sam sa sobom. Bio sam gnjevan na Boga i na sebe.

Bio sam jadan.

Zlo me je i dalje kušalo. Poznavao sam ja svog lažnog „prijatelja“, drogu, koji bi mi darovao nekoliko trenutaka „raja“ na zemlji. Danas znam da ne postoji ono zavaravanje: „Samo još jednom i onda prestajem...“

Težina je i dalje bila moj suputnik, pritiskala me, nisam imao nikog s kim

bih mogao o tome razgovarati. Počeo sam razgovarati s Bogom, za kojeg nisam znao da li za mene još uopće postoji. Ali, ionako nisam imao što izgubiti.

Taj moj sabrani razgovor i moja molitva za nutarnji mir je tražio od mene još nešto više. Osjećao sam da to nije sve.

Jednom prilikom i sasvim slučajno sam se susreo s jednim svećenikom, koji me je uputio na molitvenu zajednicu.

Moje traganje i moj nemir su me s malo čudnim osjećajem doveli na seminar u „Tabor – kuću susreta“ u Samoboru. Po prvi put sam osjetio moć molitve i predanja, približio sam se Isusu. Polako sam

kao malo dijete, čistio dušu. Kroz molitvu sam osjetio da me On nije izdvojio od onih „dobrih“. Shvatio sam da ga moram pozvati k sebi. Ponovno sam pronalazio put do Njega. Upalilo se konačno svjetlo u tami, koja je i dalje nazočna, ali više nisam sâm. Vjera je danas za mene sigurnost, bez nje je život praznina. Danas mi je križ nešto lakši, jer ga ne nosim sam. Samo uz prihvaćanje svog križa sam došao do Isusa. Naučio sam moliti krunicu, jer je ona za mene temeljna molitva. Moj prijelaz iz „Tame“ u „Svjetlost“ je bezbolan prijelaz. Ne treba ga se bojati.

Molim za sve one koji su još u svijetu droge. S ovim svjedočanstvom želim mladima, koji počinju sa svojim iskustvom droge, alkohola, izlazaka i slično, iz iskustva reći da ne postoji razlika između „blage i teške droge“. Svaki taj lažni osjećaj vas vodi u pakao, pa čak i prva s hašišom umotana cigareta je stepenica bliže smrti. Uz Božju pomoć, postoji uvijek izlaz iz tame, samo prvi korak moraš učiniti sam.

I.B.

STUTTGART

Biskup Fürst s inozemnim pastoralnim radnicima

Prelat Adam organizirao biskupov susret s oko 15 inozemnih pastoralnih djelatnika biskupije Rottenburg-Stuttgart. Tema biskupova izlaganja: „Šansa i izazov zajedničkog pastoralnoga“. Problemi i nepoznanice oko uspostave tzv. pastoralnih jedinica. Nastaju nove decentralizirane katoličke zajednice u okviru dušobrižničkih jedinica.

U Katoličkoj akademiji Hohenheim u Stuttgartu održan je 6. veljače 2002. susret biskupa dr. Gebharda Fürsta s oko 150 svećenika, pastoralnih suradnika, socijalnih radnika i tajnika koji rade u pastoralu katolika drugog materinskog jezika u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Susret je organizirao prelat Jürgen Adam sa svojim suradnicima.

Biskup Fürst održao je predavanje na temu: „Šansa i izazov zajedničkog pastoralnoga“.

Promjene u strukturama Crkve u Njemačkoj odražavaju se i na strane katolike i njihov život i donose sa sobom mnogo novosti, nejasnoće, strah i probleme. Niti Nijemci, a niti katolici drugog materinskog jezika nisu dovoljno informirani o čemu je zapravo riječ i što se to događa, te nastaju problemi i nerazumijevanja. I hrvatske katoličke misije uključene su, kao i sve ostale, u taj proces prestrukturiranja i stvaranja pastoralnih jedinica („Seelsorgeeinheit“).

Hrvati su dosad u ovoj biskupiji imali 17 hrvatskih katoličkih misija, a nakon izbora za pastoralna vijeća one će se postupno uklapati u decentralizirane zajednice u okviru novoosnovanih pastoralnih jedinica. Što to za Hrvate znači? Što će im donijeti budućnost? To sada nitko točno ne zna. Radi se o cijelom procesu, a predviđen je prijelazni period u nove strukture, čije trajanje nije ograničeno.

Sudionici ovog susreta su radili u skupinama koje su bile formirane po nacionalnoj pripadnosti, a zatim su u plenumu predstavnici skupina iznijeli rezultate razgovora, a svi se oni mogu iznijeti u nekoliko točaka:

– Katoličke zajednice drugog materinskog jezika

su i u budućnosti itekako potrebne da bi pripadnici pojedinih naroda sačuvali svoj identitet, svoju tradiciju prakticiranja vjere, svoje kulturne specifičnosti i bogatstva – jer samo onaj koji zna otkud je zna i kamo ide.

– Njemački vjernici trebaju biti bolje informirani i otvoreniji za suživot i dijalog.

– Više puta godišnje slaviti zajednička (višejezična) euharistijska slavlja.

– Nitko nije savršen, a svi zajednički trebamo nastojati sazrijevati u vjeri i ljubavi i shvatiti da su razlike između nas minimalne, a ono što je vrijedno da nam je zajedničko – vjera u Krista Gospodina.

– Zbog različitih metoda i tradicije zajednička priprema za sakramente inicijacije bit će problematična.

Biskup dr. Gebhard Fürst i prelat Jürgen Adam na susretu s inozemnim pastoralnim djelatnicima u akademiji Hohenheim

– Mnogo vjernika drugog materinskog jezika ostalo je izvan novoosnovanih decentraliziranih zajednica. Tko će njih pastorizirati nakon prijelaznog perioda?

Bilo je i mnogo drugih pitanja i nejasnoća, te je biskup obećao nazočnima da će se trebati uskoro ponovno susresti.

Stanka Vidačković

Biskup Fürst i prelat Adam s voditeljima različitih nacionalnih skupina

Piše: Ante Vučković

Vjera i smrt

Smrti nema dok mi jesmo, veli Epikur, a kad ona dođe, nema nas. Kršćanstvo se otvoreno i bez straha suočava sa smrću. Isus Krist je pobijedio smrt svojim uskrsnućem na novi i vječni život.

Svijet nerado i nerijetko govori o smrti. Izbjegava se i smrt i govor o njoj. Kao da govor o smrti priziva i nju samu. Svijet, naravno, poznaje smrt. Štoviše, toliko je poznaje da sve čini kako bi je držao podalje. Udaljena je iz naših domova, naših odnosa i smještena na rub života i svijesti. O smrti se ne govori, smrt se ne susreće, o smrti se ne razmišlja. Nepoželjna je. Pa ipak, ona je sveprisutna. Ako se ne umire u stanovima, ipak ne možemo u tim istim stanovima proboraviti gotovo ni sat vremena, a da nas ne sustignu vijesti o smrti, nasilju, ubojstvima. Ako mi izbjegavamo nju, ona ipak pronade nas sileći nas svako malo da je susretnemo u odlascima bliskih ili dalekih, poznatih i nepoznatih.

Krist je uskrsnuo i on je živ. To da je on živ jedina je snaga u kojoj je kršćanin jači od strahova, zarobljenosti i smrti. Kršćanin po sebi nije hrabriji od drugih ljudi, nevjernika ili drukčijih vjernika. On samo živi uronjen u snagu koja je jača od njegove – u živoga Krista.

Stari grčki filozof Epikur je slutio kako svijest o smrti, pomisao na nju i nadasve strah od nje može pokvariti život i radosti koje je iz njega moguće izvući. I skrbeći se za životne radosti i užitke htio je jednostavnim misaonim zahvatom, gotovo misaonim trikom, odstraniti smrt koja kvari užitek. Kada bismo se mi i smrt mogli susresti, onda bismo imali razloga bojati se, ali mi se ne možemo susresti. Mi i naša smrt se nikada ne susrećemo te je stoga bezrazložan svaki strah od smrti. Smrti nema dok mi jesmo, veli Epikur, a kad ona dođe, nema nas. Ili mi ili ona. Epikur je mudar jer ne bježi od smrti i pomisli na nju. On između sebe i smrti stavlja misao, mudrost, *logos* koji veli kako smrt ne može do nas, jer dočim dođe, nema nas. No, Epikur je istodobno i potpuno slijep upravo za ono čime smrt najviše plaši. Jer, smrt ne plaši tim da će se susresti s nama. Mi bismo se još i navikli na druženje s njom. Kakvi smo, mi bismo je

još i primili u svoje društvo samo kada bi poštedjela nas. Smrt, međutim, najviše plaši upravo tim da neće biti nas kad ona dođe. Strah od smrti i jest strah od toga da mi nestajemo.

Kršćanstvo i svijet pred smrću

Već je i ovo dovoljno da naslutimo koliko slobode pulsira u kršćanstvu koje se ne boji sučeliti sa smrću niti se s njom suočava misaonim operacijama. Odakle snaga da usred života mogu pogledati u lice svom vlastitom koncu?

Iznenaduje koliko često, u kojim sve prigodama i s kojom lakoćom kršćanstvo govori o smrti. Već od samog početka, od onog prvog dodira s kršćanstvom u krštenju smrt je snažno prisutna kako u riječi tako i u događanju, bilo na simboličkoj bilo na zbiljskoj razini. Krštenje je tako shvaćeno kao ulazak s Kristom u smrt, prolazak kroz nju i ulazak u novi život.

Ako bismo, međutim, današnje kršćanstvo mjerili po hrabrosti sučeljenja sa smrću, moralo bi nas iznenaditi koliko se u našem svakodnevnom okruženju smrt izbjegava, koliko se o njoj šuti i koliko je istovremeno ona prisutna kroz strahove. Kao da Kristova pobjeda nad smrću i nije shvaćena ozbiljno. Kao da i nije shvaćena kao naša vlastita pobjeda. Kao da se uranjanje u smrt i oblačenje novog čovjeka koje se dogodilo krštenjem dogodilo bez nas, ostalo samo na površinskoj, simboličkoj razini.

Gdje postoji strah od smrti, tu je moguće vladati nad onima koji se boje. Vladati nad drugima može se, međutim, ne samo silom i prijetnjom, nego i ugodom, neprimjetno, zavodljivo, nudeći zaborav i užitek. Epikur je, upravo u trenutku odvajanja života od smrti, život izručio smrti. Skrbeći se samo za užitek, zaboravljajući na smrt koja ne može do mene dok ja jesam, dajem joj vlast nad svim životom jer joj se nemam čim suprotstaviti, osim pobjeći u zaborav užitka.

Krist i pobjeda smrti

U srcu kršćanstva postoji pobjeda nad smrću. Krist je prošao kroz borbu sa strahom od smrti i pobijedio ga, prošao je kroz muke kojima smrt pokazuje svoju moć i nadvladao je i konačno ušao u samu smrt i pobijedio je iznutra. Prvi i jedini koji je pobijedio najvećeg neprijatelja života – smrt. Stoga je razumljivo kako se kršćanstvo mjeri upravo svojom snagom nad smrću i nad svim onim gdje je smrt pritajeno prisutna: nad strahovima, bolestima, boli, patnjom, ropstvom, ovisnostima, depresijama, robovanjima, navezanostima... Posvuda gdje je u podnožju smrt i strah od nje kršćanstvo ima rješenje i izlaz, ima jaču snagu.

Nije stoga nevažno uočiti kako kršćanstvo ophodi sa svim onim što stoji u službi smrti. Kršćanstvu nije dovoljna razumska utjeha kako se ne možemo susresti sa smrću. Ono upravo iz susreta s njom izlazi kao pobjednik. Na isti način kršćanstvo ne smatra kako se sa strahom ophodi tako da ga zaobidemo, da mu ne dajemo važnosti, da ga potisnemo, da skrenemo pozornost na nešto drugo. Kršćanstvo se hoće susresti s njim i pobijediti ga. Jer, sve dok bježim od njega, on me uvijek može doći i iznenaditi. Podjednako, kada je riječ o bilo kakvim ovisnostima kršćanstvo ne misli kako ih treba držati u ravnoteži, kako se treba pomiriti s njima i izbjeći veće zlo, nego kako ih se može pobijediti ulaskom u prostor slobode i oslobođenja.

No, u svemu tomu valja uočiti kako se kršćanstvo ne bori najprije protiv strahova, ovisnosti i smrti. Ono živi iz odnosa s Bogom, iz sile koja je nadvladala smrt, iz Isusova uskrsnuća. Iz tog odnosa izbija snaga života koja je jača od smrti. Krist je uskrsnuo i on je živ. To da je on živ jedina je snaga u kojoj je kršćanin jači od strahova, zarobljenosti i smrti. Kršćanin po sebi nije hrabriji od drugih ljudi, nevjernika ili drukčijih vjernika. On samo živi uronjen u snagu koja je jača od njegove – u živoga Krista. On živi iz njega. On je jači od smrti ne po sebi i svojoj snazi, nego samo po Kristu, s Kristom i u Kristu.

Nicht von dieser Welt

*U trostrukoj
Stvarnosti sna
Redaju se maske
Muzeja kazališta
Ne prepoznajem svoj lik
Ni u jednoj
Izgubljen je u labirintu
Odraza u svakoj*

*Krinke zastrte velom prividenja
Tražimo kristal jasnoće
Šibe cvijeća pružaju ruke
U neizvjesno
Svjetleće iskre
Kao točkice smisla
Razasute po kamenju baštine*

*U daljini tanka linija
Razdvaja poklopac tame
I tamu praha*

*Jedina svijetla točka
Nicht von dieser Welt* **Dolores Grmača**

ne daj mi umrijeti

*šapći mi još noćas
kao prašnicima ljubičica
što noćima lahor govori
ljubav im dajući sebe
dariva
prošapći mi još noćas
darove srca
govori mi o ljubavi
i nedaj mi umrijeti
obdari me ljepotom krila svojih
ubij zlu kob u meni
i ne daj mi umrijeti* **Mladen Lucić**

prijatelji na Putu

*prijatelja negdje na Putu
sretoh
besjedi s njim
i gledah...
vidio sam dio Puta
u njemu
kako je lako do Puta
vratih se k sebi
tu sam
i sve oko sebe vidim
a sve me prijatelji
na Put njegov vraća
prijatelju sretan ti Put
svima nam je poći* **Mladen Lucić**

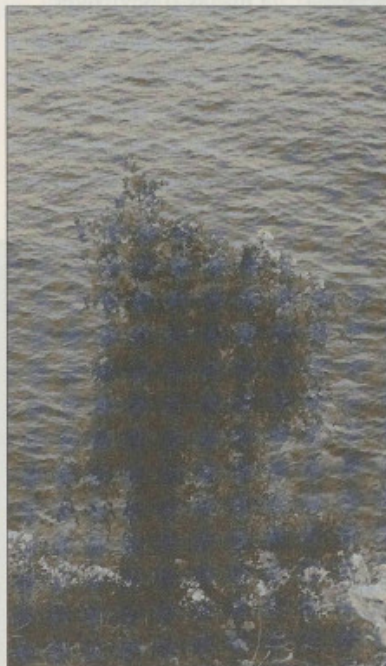
Molitva

Senhor, eu sou um túmulo...

*Ja grob sam, o Gospode, obješen izvana,
a iznutra prepun bijede i truleži.
Ti znaš, o Gospode, da ne pišem pjesmu,
već samo molitvu, na nov te prizivljuć način,
kroz ove retke,
doživljuć te, tjeskobno, pred lice ljudi,
jer molitva moja u šutnji, tako krhka i izgubljena,
gotovo da te i ne stiže.
Ja doista grob sam, o Gospode, iz tvoje božanske prispodobe,
no, bivajuć grobom, premnogo trpim, o Gospode.
S olujama svojim već si mi pomogao da pridignem
studen nadgrobni kamen.
Pomozi mi samo još malo bez svojih oluja jer nemam
snaga da ih podnesem,
pomozi mi samo još malo da odbacim nadgrobni kamen
na prašnjavo tlo,
i milošću tvojom
posve se raskrijem suncu i kiši.*

*Nek čiste me vode vječito peru izvana i iznutra,
i goruće zrake neka me vječito prže
i neka na nadgrobnom kamenu izbrišu slavni se
natpisi
i sav mi nek uruše krš
sve dok se ne svedem na goli i priprosti kamen
na kojem ćeš moći otpočiniti, o Gospode,
ili na preponiznu prašinu
što tako sitna i laka
kadra je uzići na nebo.*

Tasso da Silverira (1895.–1968.), Brazil
Preveo: Nikica Talan

umrla je zima

*vjetar se oznojio
nebo proplakalo
a sunce dugu rodilo
probudio je vjetar drveće
iz melankoličnog zimskog sna
raščešljavši i raščupavši im grane
a utroba nebeska (plavosivih oblaka)
sručila se na zemlju
želeći oprati zastarjele ostatke zime
i niz obraze vjetrova uz znoj
spuštale se i suze nebeske kiše
do malo poslije
zasmija se sunce iznad idile ove
i utjelovi zrake svoje
u spektar boja koje samo ono rada
osmislivši suze nebeske
i okitivši ih ljepotama duše svoje
a duga reče
– umrla je zima –* **Mladen Lucić**

Brief des Delegaten

Frei für Gott

Liebe Leserinnen und Leser
der Lebendigen Gemeinde,

Obwohl wir immer mehr nach Frieden, Freiheit, Unabhängigkeit beziehungsweise Eigenständigkeit streben, erfasst uns dennoch immer stärker die Angst.

Wir haben Angst, wenn wir an Morgen denken und an die Überraschungen, die der neue Tag bereithält; wir haben Angst vor der Arbeit, die auf uns wartet, wir haben Angst vor dem Misserfolg und Angst vor jeder neuen Verantwortung. Wir haben Angst vor neuen Begegnungen, vor dem was kommt, vor dem Neuen und Unbekannten.

Angst ist gerechtfertigt. Es genügt allein ein Blick in die Geschichte, um zu sehen, wie viele Kriege, Hunger, Gewalt und Krankheit es gegeben hat... oder aber wir schauen uns nur einmal um und werden erkennen, dass sich wenig in dieser Hinsicht verändert hat. Radio, Fernsehen, Zeitung und alle modernen Medien bombardieren uns regelrecht mit grausigen Nachrichten von verschiedenen Kriegsschauplätzen, über Katastrophen, verschiedene Epidemien, Umweltverschmutzungen und Nahrungsvergiftungen.

Auch die Zukunft sieht nicht viel heiterer aus. Es taucht die Angst vor Überbevölkerung, Krankheiten, Krieg und Hunger auf. Wir haben auch Angst vor dem Gespräch mit anderen Menschen. Letztendlich haben wir vor uns selbst, vor allem und jedem Angst. Außer der Angst, die uns erfasst, sind wir auch abhängig geworden von den Nachrichten, die tagtäglich von allen Seiten auf uns eindringen, und von allen Arten der Medien, denen wir ausgeliefert sind. Wir sind krankhaft abhängig geworden.

Über einige Arten der Abhängigkeit haben wir eben im Monat Februar auf allen unseren Regionaltreffen gesprochen, an denen viele Sozialarbeiter, Pastoralarbeiter und natürlich Priester teilgenommen haben. Wir haben sehr

Jugendkreuzweg, kroatische katholische Mission München

intensiv über die Probleme der Abhängigkeit von Alkohol, Nikotin, Drogen und Glücksspiel gesprochen. Es handelt sich um Abhängigkeiten, die in der Gesellschaft am meisten verbreitet sind und nicht nur den Einzelnen sondern ganze Familien und Gemeinschaften, ja sogar die ganze Gesellschaft, zerstören.

Die Abhängigkeit ist für jedes Volk zu einem schweren Problem geworden. Psychologen, Pädagogen, Ärzte, Theologen und viele andere versuchen alle aus ihrer Perspektive dieses heutige Problem zu erklären und suchen Wege zur Befreiung von der Abhängigkeit als moderner Art der Krankheit.

Neben dem Verzicht ist hier auch das Gebet als mächtigstes Mittel im Kampf gegen die eigenen und gegen fremde Abhängigkeiten. Verzicht, Gebet, Liebe und Dankbarkeit führen uns zu Freiheit und zu Gott.

Wir können niemandem den guten Willen und die Fähigkeit im Kampf gegen die Abhängigkeit aberkennen, aber uns scheint, dass der einzig wahre Weg, der zur Freiheit und Eigenständigkeit führt, der Weg des Verzichts ist. So sehr es auch paradox klingen mag: Verzicht ist Gewinn und nicht Verlust. Im Verzicht erlangt der Mensch Freiheit und Unabhängigkeit. Das ist das Zeichen dafür, dass der Mensch neben den Trieben auch noch über den Verstand und den

Willen verfügt. Im Verzicht offenbart der Mensch seine Größe und Freiheit.

Wir als Gläubige und Mitglieder der Katholischen Kirche haben jedes Jahr die heilbringende Fastenzeit, in der wir uns im Verzicht üben können. Nicht nur wegen unseres äußeren Erscheinungsbildes, da wir durch die geringere Nahrungszufuhr einige überschüssige Pfunde loswerden wollen, sondern gerade aus dem Glauben heraus, aus der Überzeugung, dass uns der Verzicht als Menschen und Gläubige nur stärken und festigen kann. Dieser Verzicht ist für uns und für unsere Brüder und Schwestern. Die Fastenzeit ist die Zeit der Nächstenliebe, in der wir all unsere christliche Solidarität mit den Armen, Hungernden und Rechtlosen zeigen können. Neben dem Verzicht ist hier auch das Gebet als mächtigstes Mittel im Kampf gegen die eigenen und gegen fremde Abhängigkeiten.

Der Mensch, der in voller Verantwortung vor seinem Schöpfer steht, kann dankbar sein, kann verzichten, kann schenken, weil ihm selbst alles geschenkt ist.

Verzicht, Gebet, Liebe und Dankbarkeit führen uns zu Freiheit und zu Gott. In diesem Sinne muss der Christ einzig und allein von der Liebe zu Gott und zu seinem Nächsten abhängig sein.

Liebe Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde, ich wünsche Ihnen ein gesegnetes Osterfest, alles Gute und viele Grüße bis zur neuen Ausgabe Ihrer und unserer *Lebendigen Gemeinde*.

Ihr

P. Josip Klarić, Delegat

Fruchtbare

Eine tolerante Gesellschaft ist das Ideal aller Humanisten. Doch was ist letztlich tolerant im besten Sinne? Das zeigt sich oft erst, wenn verschiedene Weltanschauungen dicht nebeneinander stehen und um den Rang wetteifern.

Die großen Religionen haben bis heute unterschiedliche Antworten darauf gefunden. Ihre Positionen haben sich innerhalb einer Glaubensgemeinschaft vielfach gewandelt. Eines aber ist allen gemein: Keiner bezeichnet sich heute freiwillig als intolerant. Wie haben die Religionen dazu beigetragen? Unsere Mitarbeiterin hat bei Juden, Christen, Muslimen und Buddhisten nachgefragt.

*„Da gingen die Knechte des Hausherrn hin und sagten zu ihm:
Herr, hast du nicht guten Samen auf deinen Acker gesät? Woher hat
er nur das Unkraut?“*

Der Herr aber antwortete ihnen: Das hat ein Feind getan.

*Da fragten ihn die Knechte: Willst du nun, daß wir hingehen und es
sammeln?*

*Er aber sagte: Nein. Ihr könntet sonst beim Sammeln des Unkrautes
zugleich damit auch den Weizen ausreißen. Laßt beides miteinander
wachsen bis zur Ernte...“*

(Mt 13,27-30)

Dieses Gleichnis aus dem Matthäusevangelium wird seit den Kirchenvätern als Quelle für tolerantes Verhalten zitiert. Menschen ist es demnach nicht gegeben, den guten Samen vom Unkraut zu trennen. Sie müssen schon die Ernte abwarten. Eine Geduldsprobe. Zugleich ein Gebot der Toleranz: Unkraut darf neben dem Weizen wachsen. Beides ist kaum von einander zu trennen. Mit anderen Worten: Die Gefahr, das Kind mit dem Bade auszuschütten, ist so groß, daß Menschen wohl oder übel mit konkurrierenden Lebensmodellen, Göttervorstellungen und Ideen vom dauerhaften Glück leben müssen. Der Religionswissenschaftler, Karl Hoheisel erklärt:

„Das ist sicher nicht nur aus dem philosophischen Diskurs gekommen. Religionen existieren ja im Raum, nebeneinander, manchmal auch ineinander. Da muß die eine zur anderen Stellung nehmen.“

Hier setzt Toleranz an. Hoheisel unterscheidet zwei Grundtypen der Toleranz:

„Etwa, daß eine Religion sich nicht um die andere kümmert: Man läßt sie unangetastet, man lebt nebeneinander her. Oder, das andere Extrem von Toleranz: daß man die anderen Religionen als legitime Heilsmöglichkeiten sieht, daß sie mehr oder weniger so gut sind, wie die eigene Religion.“

Beide Extreme der Toleranz kommen so in der Geschichte kaum vor. Die drei

Buchreligionen begründen die jeweils eigene Exklusivität ausdrücklich. Juden sehen sich als das auserwählte Volk – eine geschlossene Gemeinschaft, in die man zunächst nur Zutritt hat, wenn man hineingeboren wird.

Christen sehen den Weg zu Jesus als den einzigen Weg der Wahrheit. Für Muslime sind andere Religionen schlicht „der falsche Weg“. Der Islam kennt zwar keine Kreuzzüge. Er hat Bürger anderer Religionen sogar bereits sehr früh neben sich toleriert. Dennoch: Nichtmuslime wurden oft nicht gleichberechtigt behandelt. Dahinter steckt laut Religionswissenschaftler Hoheisel folgender Zusammenhang:

„Der Islam und das Christentum sind missionierende Religionen, das heißt, sie wollen Anhänger anderer Religionen für sich selbst gewinnen. Da liegt die Versuchung natürlich nahe, die anderen Religionen nicht nur nicht anzutasten, sondern sie sozusagen vom Erdboden wegzubekommen. Grundsätzlich ist es auch im Judentum so, daß andere Religionen nicht gleichberechtigt sind. Bei den östlichen Religionen wie im Buddhismus, Hinduismus, dagegen, werden fremde Religionen nicht nur nicht angetastet, sondern da gelten sie ein Stückweit als gleichberechtigt mit der eigenen.“

Gewalt nicht dulden

Die Toleranzposition, die am weitesten geht, fand der promovierte Philosoph und Publizist Paul Köppler im Buddhismus. Daran beeindruckte ihn, „daß der Buddha gesagt hat, die Menschen sollen alles selbst prüfen, nichts akzeptieren, nur weil es irgendwo steht, weil es jemand sagt, weil es gepredigt wird. Nicht mal seine eigene Lehre.“

Paul Köppler gibt heute Meditationskurse und schult Kinder und Erwachsene darin, achtsam zu sein: „Das zentrale Motiv für Toleranz liegt darin, daß sich die buddhistische Lehre mit der inneren persönlichen Freiheit beschäftigt. Dies bedeutet, unabhängig zu sein von allen Abhängigkeiten. Es bedeutet die größtmögliche Toleranz gegenüber den Lebensumständen. Das heißt, der Buddhismus fordert uns auf, die Weisheit zu entwickeln, das zu ändern, was wir ändern können und das geduldig und verstehend zu ertragen, was wir zu ertragen haben.“

Der Buddhismus – eine Lehre, die sich allzu leicht meditierend mit allem

Toleranz

arrangiert? Eine so verstandene Toleranz sprengt die eigene Religiosität, verwässert Überzeugungen bis zu einer Gleichgültigkeit, die am anderen nicht teilnimmt. Das ist die Kehrseite einer Toleranz, die keine Grenze setzt. Der Buddhismus europäischer Prägung läßt ausdrücklich zu, daß seine Anhänger gleichzeitig auch andere religiöse Wurzeln, zum Beispiel christliche, behalten dürfen. Doch nicht, um sich selbst aufzugeben, sondern um sich zu ergänzen. Das legen religiöse Quelltexte nahe. Buddhistische Jünger haben ihre Ziele klar vorgelebt, so Köppler: „Viele meinen, der Buddhismus bedeute, nur *weich sein* und *in sich ruhen*. Das ist es nicht. Die buddhistischen Jünger waren ungeheuer aktiv, von morgens bis abends in Bewegung. Sie haben klar Stellung genommen zum Unrecht in der Welt. Diese erste ethische Grundlage im Buddhismus, daß wir darauf achten sollen, andere nicht zu verletzen oder zu töten, gibt noch einen Zusatz: wir sollten auch nicht Gewalt dulden.“

Appelle ähnlicher Art halten auch die drei Buchreligionen bereit: Im Kern geht es darum, keinen zu töten und Armen sowie Schwachen Schutz zu bieten. Christen sollen sogar ihre Feinde lieben. Trotzdem waren Gläubige dieser Religionen, einschließlich der östlichen, nie dagegen gefeit, daß ihre Lehren zu politischen Zwecken mißbraucht wurden.

Ein Einfallstor dafür waren Stellen in religiösen Schriften, die den Unglauben kritisieren. Das verleitete dazu, Andersgläubige und Häretiker unerbittlich zu verfolgen. Erst auf dem Boden eines vernunftgeleiteten Glaubens beginnt eine neue Vorstellung von Toleranz zu gedeihen.

Sie wird umso wirksamer, je mehr die Fähigkeit wächst, Irrtümer einzusehen. Damit tun sich weite Teile des Islam zur Zeit besonders schwer. Die Trägerin des deutschen Friedenspreises und Islamwissenschaftlerin, Annemarie Schimmel macht klar: „Moslemische Gelehrte würden Irrtümer nie zugeben. Wenn man glaubt, daß etwas gottgegeben ist, dann hat man keinen Ausweg. Das mag uns unmodern vorkommen. Aber wenn man an eine Religion glaubt, hält man an ihr fest und entschuldigt sie für Schwächen.“

Verlorene Sprache

Solche Standpunkte erschweren die Suche nach einer angemessenen toleranten Haltung. Grundlagen dafür nennt zum Beispiel der evangelische Theologe Paul Tillich: „Die Gesprächspartner dürfen der Religion des anderen nicht ihren Wert absprechen...; sie sollen ihren religiösen Standpunkt mit Überzeugung vertreten können; es muß eine gemeinsame Basis geben, die sowohl Einigkeit, wie Widerspruch ermöglicht; die Dialogpartner müssen zugänglich sein für Kritik gegen ihre eigene religiöse Position.“

Annemarie Schimmel verweist auf ein anderes Problem, mit dem der Islam zu kämpfen hat: „Die Muslime haben in den letzten 100 Jahren ihre religiöse Sprache nicht weiterentwickelt. Begriffe, die für mittelalterliche Muslime wichtig waren und eine Kommunikation mit Juden und Christen einst ermöglichten – diese gemeinsame Sprache ist nicht mehr da.“

Die Frage ist, ob eine solche gemeinsame Sprache gegenwärtig auch politisch erwünscht ist. Die Kolonialherrschaft westlich-christlicher Gesellschaften hat ihre Spuren hinterlassen. Aufklärerische Schritte für eine moderne islamische Theologie, etwa wie sie Nasser Abu Said in Kairo vorschlug, brachten dem islamischen Gelehrten Verbanung ein. Gesellschaften, die nur auf orthodoxe Auslegungen ihrer Religion pochen, fesseln sich selbst. Christen haben ihre Standpunkte vor allem nach dem Zweiten Weltkrieg relativiert.

Der evangelische Theologe Wolfram Kinzig erinnert an die bahnbrechende Wirkung des Zweiten Vatikanums Anfang der 60er Jahre: „Es gibt im Katholizismus vor allem seit dem II. Vatikanum und zum Teil auch im Protestantismus die Vorstellung, daß die Wahrheit auch bei Nichtchristen zu finden ist. Aus diesem Grund geht man heute viel vorsichtiger mit dem Problemkomplex Mission um. Natürlich auch im Bewußtsein, daß historisch hier sehr viel falsch gemacht worden ist, daß man mehr wissen sollte

über andere Religionen. Diese Vorstellung verbreitet sich immer mehr.“

Nicht für die Religion kämpfen

Amir Zaidan, Leiter des Islamologischen Instituts in Frankfurt, sieht Hürden für die Toleranz: „Im Islam gibt es eine Antipathie gegenüber dem Westen aufgrund der Kolonialzeit. Aufgrund der wirtschaftlichen Ausbeutung entstand ein Bild, das von Aggressivität begleitet ist. Wenn wir den Westen verstehen wollen, dürfen wir diese Antipathie nicht haben, und wir müssen die Entwicklung berücksichtigen. Die meisten Regime in der islamischen Welt sind entweder durch Putsch an die Macht gekommen oder es wurde die Macht vererbt – Mißstände, an denen wir selber als Muslime Schuld haben.“

Sam, ein junger israelischer Student aus Jerusalem, hat sich zum Thema Toleranz in den vergangenen Jahren oft Gedanken gemacht. „Mein Vater war ein Rabi. Ich war früher streng gläubig. Heute bin ich 29. Vor elf Jahren verlor ich meinen Glauben. Ich mußte im Namen des jüdischen Glaubens für Extremisten kämpfen. Frieden und Nächstenliebe sind die Ideen der Bibel. Wir sollten nicht für die Religion kämpfen.“

Intoleranz gebiert Intoleranz. Aber nicht jede Form der Toleranz führt automatisch zum gelungenen Zusammenleben, warnt der Religionswissenschaftler Karl Hoheisel: „Fruchtbar wird Toleranz, wenn aus dem je Eigenen und dem Anderen etwas Drittes Gemeinsames wird. Das ist auch die Dialogsituation. Ein echter Dialog ist nur möglich, wenn mehrere Seiten etwas Eigenes aufgeben. Oder: als andere aus diesem Dialog herauskommen.“

ksp

Živo svjedočenje vjere

Hrvatska katolička misija u Esslingenu osnovana je 1973. Broji oko 6000 vjernika a poznata je po brojnim pastoralnim aktivnostima.

Hrvatska katolička misija u Esslingenu (Augustinerstr. 5, 73728 Esslingen, tel. 0711 355807) broji oko 6000 vjernika, a osnovana je 1973. Za prvog je dušobrižnika 17. srpnja 1973. godine imenovan o. Bernardin Vučić koji je međutim tek 24. ožujka slavio prvu župsku misu u Esslingenu, a od 1. travnja 1973. datiraju i župske knjige. Godine 1979. o. Vučić se vratio u domovinu, a na njegovo mjesto je došao o. Petar Vučemilo koji je u misiji ostao do 1983., kada ga je naslijedio o. Silvestar Bota. Nakon o. Bote u misiju je 1991. došao o. Ivan

Nužnost drukčijeg pastoralnog djelovanja

Govoreći o trenutnoj situaciji u misiji, fra Ivan Škopljanac-Maćina je istaknuo kako pastoralni rad u našim hrvatskim katoličkim zajednicama u Njemačkoj nužno zahtijeva promjene. „Već se u misiji, a i šire, susrećemo s trećom generacijom Hrvata katolika kojih roditelji bolje poznaju njemački jezik nego jezik svojih roditelja. Sva se komunikacija odvija na njemačkom jeziku tako da se toj trećoj generaciji ne može puno toga reći na hrvatskom jeziku. Dok je prva gene-

racija bila prisutna u Njemačkoj, misije ustrojene na ovakav način, imale su svoju svrhu, ali sada zaista trebati puno toga promijeniti i to poglavito u radu s novim generacijama. Osim toga, naša je misija rasprostranjena na širokom području pa je nemoguće ljude privući u jedan centar

nije u redu. Ima li doista razloga za strah ako mlada djevojka stane pred oltar i moli pjevajući od radosti? Ako pritom ima razloga za strah, onda se dobro trebamo upitati čega se mi to bojimo: Svetog pisma, molitve?! Naši mladi ne žele sektašiti već zajedno sa svima u zajednici slaviti Isusa Krista. To treba poticati, a ne bojati se toga. Djeca pokazuju posebno zanimanje za ministriranjem. Tako oni na svoj način uvijek privlače nove skupine i to s posebnim žarom. Također, uza sav nedostatak poznavanja hrvatskog jezika, žele i čitati biblijska čitanja i molitve vjernika, iako to više prepuštamo mladima i odraslima. Male misijske zajednice, kao što je naša, više osjećaju potrebu suradnje. Naši vjernici su također aktivni i u njemačkim katoličkim zajednicama. Posebnu suradnju među našim vjernicima pokazuju žene koje se često susreću na razini misija u našoj rottenburškoj biskupiji na molitvenim skupovima, a jednom godišnje i na euharistijskom slavlju u nekom od poznatih marijanskih svetišta. Posebnu pozornost usmjeravamo na one koji su na bilo koji način aktivni u našoj misiji. Svima smo jako zahvalni, ali i svjesni da bez njih ova zajednica ne bi mogla djelovati“, istaknuo je fra Ivan, izrazivši uvjerenje kako će sve to dovesti do plodnijeg djelovanja i zaživljavanja novih zajednica na području misije.

Župnik fra Ivan Škopljanac-Maćina s ministrantima

Križanović. Njega je 1994. naslijedio dr. o. Josip Šimić koji je u misiji djelovao do listopada 2000. Tada ga je trebao naslijediti o. Nedjeljko Budimir-Bekan koji je nesretnim slučajem smrtno stradao samo nekoliko dana prije preuzimanja misije. O. Šimić je nastavio dalje djelovati do dolaska sadašnjeg župnika fra Ivana Škopljanca-Maćine koji je preuzeo upravljanje misijom 1. siječnja 2001. Svi su dosadašnji voditelji misije članovi Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Uz svećenike u misiji kao pastoralni suradnici djeluju Mara Gongola od 1980. i Tomo Tadić od 1983.

Mise se služe u 10.30 sati u crkvi sv. Mihaela u Sielmingenu, u 12.30 u crkvi sv. Pavla u Esslingenu, u 16.00 sati u crkvi sv. Ivana u Nürtingenu, u 17.30 sati u crkvi sv. Ulricha u Kirchheimu te svake druge subote u crkvi sv. Michaela u Wernau.

kakav je sada u Esslingenu. Nakon osnivanja četiri nove samostalne zajednice na području sadašnje misije možda zažive i ti mali centri koji će pravno početi djelovati nakon izbora 17. ožujka ove godine. Problem je također i u nedostatku vremena roditelja za dovođenje djece na razne aktivnosti u misiji. Nažalost, u toj se prezaposlenosti često nalazi i opravdanje za izostanak sa svetih misa. Također je sve teže poticati, posebno mlade, na redovito pohađanje svetih misa. Ipak, se posebno kod mladih osjeća potreba za zrelijom duhovnošću. Mladi žele moliti, pjevati Bogu i tu koriste razne načine i metode. Često takav njihov način doživljavanja vjere i Boga smeta jednom dijelu vjernika zbog straha da se to pretvara u neku „novu vjeru“. Kao da postaje neobično da mladi katolik intenzivnije čita Sveto pismo. Pritom se odmah misli da nešto s njim

Organiziranje mladih od presudne važnosti

Pastoralna suradnica Mara Gongola u misiji drži vjeronauk, te vodi sviranje i pjevanje. Svake nedjelje svira na dvije mise i to u Sielmingenu i u Esslingenu. Za odrasle vodi pjevanje srijedom, a za djecu petkom prije vjeronauka. Također vodi i skupinu ministranata. U misiji djeluje i folklorna skupina, koju vodi djevojka Kristina Kobasić. Zbor u klasičnom smislu u misiji ne postoji, ali se nastoji, prema riječima Mare Gongole, uključiti cijelu crkvu u pjevanje. „Uvijek nastojimo za velike blagdane nešto prigodno pripremiti s djecom i odraslima, posebno za Majčin dan ili blagdan sv. Nikole. U tome sudjeluju i učiteljice iz hrvatske škole. U misiji radim i uredske poslove. Bilo bi važno također raditi s odraslima i poticati ih na veću suradnju.

mladih

Uskoro će u župi početi s radom i župno vijeće što će, nadamo se, dovesti do cjelokupnog poboljšanja djelovanja unutar misije", kazala je Mara Gongola, istaknuvši kako je važno da se naši ljudi, posebno mladi, organiziraju te kako će se tako više izboriti za svoja prava i biti prepoznatljiviji.

Kao pastoralni suradnik u misiji već dvadeset godina djeluje i Tomo Tadić koji je više aktivan u Nürtingenu i Kirchheimu. On drži vjeronauk, kontaktira s njemačkim župama i predstavnicima grada, organizira priredbe, seminare, priprema i bračne parove na sakrament vjenčanja. Posebno ga veseli dobra suradnja u misiji te ističe kako bi se više trebalo

godine je u Njemačkoj. Od početka je dolazila u misiju. „To mi je puno značilo. I danas rado dolazim. Važno je da se okupljamo i dobro bi bilo da se i dalje pomažemo.“ Ankica Šinko je iz Kupljenova u Hrvatskom zagorju, trideset i četi

tiri je godine u Njemačkoj. Također je od početka na misama koje se služe na hrvatskom jeziku. „Puno su mi, posebno u početku značili kontakti s našim ljudima.“ Andrija Aralo je iz Hamzića u Hercegovini. U Njemačkoj je trideset godina. U misiji

u Bosanskoj posavini. „U crkvi s našim ljudima sam se uvijek osjećala kao kod kuće. Mlade je teško potaknuti, ali i to je moguće, ako roditelji na sebe prihvate u tom smislu veću odgovornost.“ Ante Kosor je porijeklom iz Ostrogašice kod Unešića. Dvadeset i sedam je godina u Njemačkoj. Od početka je u misiji. „To mi puno znači. Volio bih da se to prenese i na naše mlade. Također se nipošto ne bi smjeli dijeliti po regijama.“ Ljubica Sirovina došla je u Njemačku s 9 godina, porijeklom je iz Kotor Varoša.

Odmalena je dolazila u misiju. O pokretu mladih u misiji kaže kako je to višestruko korisno, te kako na mladima, otkad su se oključili u taj pokret vidi promjenu nabolje. Ljubičin suprug Mato Sirovina kaže kako je od početka uključen u našu misiju te kako je to važno da nastave i mladi. Niko Kikić potječe iz Driječice kod Tuzle. Od početka je u misiji. „Važno je prenijeti našu vjeru, nacionalnu svijest i kulturu i na naše mlade, na kojima je budućnost.“ Sličnog su razmišljanja i Pero Vidović i Marko Filipović.

Adolf Polegubić

posvetiti rješavanju obiteljskih i bračnih problema u misiji.

O tome što za njih znači misija posvjedočili su i sami vjernici. Jelena Končalović od Plitvičkih Jezera trideset i tri

pomaže kao sakristan. „Posebno bi bilo dobro uključiti mlade u strukture misije kako bi i oni mogli nastaviti dalje djelovati.“ Vera Kešinović je 29 godina u Njemačkoj, a potječe iz Donje Dubrave

Potreba za zrelijom duhovnošću

U posljednje vrijeme u HKM Esslingen aktivno djeluje i pokret mladih. Ima ih oko oko osamdeset, a dijelom su iz misije Esslingen, a dijelom iz misije Reutlingen, gdje se uglavnom i sastaju. Okupljaju se na molitveni susret srijedom, a utorkom se sastaje biblijska skupina koju vodi s. Mirjam Laco iz Reutlingena. I sami smo se uvjerali u živo svjedočenje vjere mladih, koji za sebe kažu da su karizmatika zajednica u Nürtingenu. Sve je počelo prije godinu dana nakon seminara koji je u Esslingenu održao župnik iz Čazme Dražen Radigović. Nakon seminara

kod njih se dogodio preokret. Ranije neki od njih nisu imali baš skladan odnos s roditeljima, a ako su dolazili na misna slavlja bilo je to uglavnom iz tradicionalnih, a manje iz svjesno-vjerskih razloga. Često su do ranih jutarnjih sati „tulumarili“ u disku. Sada su se stvari promijenile nabolje. Izgradili su s roditeljima kvalitetan odnos. Medusobno se pomažu, radošno odlaze na misna slavlja, mole, izvršavaju svoje školske i druge obveze. Uključili su se također i u obnovu starog župnog dvora u Vrtinskoj kod Čazme u koji bi se uskoro trebala smje-

stiti i liječiti jedna skupina ovisnika o drogi. Centar za rehabilitaciju ovisnika „Put istine“ u Vrtinskoj kod Čazme je neprofitabilni kršćanski projekt kojim se želi pomoći ovisnicima o drogi. Zgradu, koju je zagrebačka nadbiskupija iznajmila, treba još obnoviti i urediti. Svoje priloge slati na: PUT ISTINE, Kto.-Nr. 110 023 513, BLZ 640 500 00, Kreissparkasse Reutlingen. Sve obavijesti možete dobiti na tel. 00385 98 1724491 (V.Gudac) i 00385 98 674295 (I.Tadić). Nakon susreta mladi su živo uz pratnju svoga vokalnog instrumentalnog sastava sudjelovali na misnom slavlju koje je predvodio urednik „Žive zajednice“ o. Anto Batinić. ■

ZAGREB

Hrvatska priča

Zajednički projekt Hrvatske matice iseljenika
i Hrvatske radiotelevizije predstavljen u Zagrebu

U znak zahvale zaštitniku „Hrvatske priče“ blaženom Alojziju Stepincu, u zagrebačkoj je katedrali 12. veljače koncertom duhovne glazbe ispričana „Hrvatska priča“, zajednički projekt Hrvatske matice iseljenika i Hrvatske radiotelevizije. Taj projekt kulturnoga, turističkog i gospodarskog predstavljanja Lijepe naše diljem svijeta po prvi put je ostvaren i u domovini, na zahtjev svih sudionika u katedrali, i on je ujedno zahvala i dar sudionika kardinalu Stepincu i zagrebačkoj publici. Zagrebačka je katedrala u utorak navečer bila ispunjena do posljednjeg mjesta dobronamjernicima koji su uživali u glazbenom programu. Te su se večeri u njoj preplitali zvuci Albinonijeva „Adaggia“, Schubertove „Ave Marije“, „Moment Musicala“, potom Njikoševa „Notturna“, zatim „Oče naš“ Đele Jusića, Fiove „Nauči me Kriste“, kao i drugih domaćih i inozemnih duhovnih pjesama. Posebno nadahnuti glazbenici su za kraj izveli poznatu pjesmu „Zdravo

Djevo“, koju su s glazbenicima pjevali svi nazočni.

U duhovnom programu koji je vodila Lejdi Oreb, autorica „Hrvatske priče“ nastupili su Tamburaški orkestar HRT-a pod ravnanjem maestra Siniše Leopolda, ženska klapa „Cesarice“ potom muške klape „Grdelini“ i „Sagena“, operne pjevačice sopranistica Barbara Othman i mezzosopranistica Aida Vidović-Krila-nović, te tenori Nikša Radovanović i Hrid Matić, bariton Miroslav Živković, kao i harfistica Marija Mlinar.

U sklopu projekta „Hrvatska priča“ svi su spomenuti umjetnici, osim Marije Mlinar i Miroslava Živkovića, u tri izlaska izvan granica uspješno predstavljali Hrvatsku u Beču, Pečuhu i Parizu.

Put kojim smo krenuli obasjan je svjetlošću koju je zapalio onaj čije je trpljenje bilo tako lako jer je bilo s Kristom. Simbol naše pravednosti, istine, blaženi Alojzije Stepinac zaštitnik je našega projekta „Hrvatska priča“ – kazala je Lejdi

Oreb, napomenuvši kako su stoga svi glazbenici pravo u sklopu Stepinčevih dana željeli održati ovaj koncert.

Ove godine projekt nastavlja zacrtanim putem, pa će tako „Hrvatska priča“ početkom ožujka biti predstavljena Sarajevu, nakon toga u travnju našim iseljenicima u Južnoj Americi. Za Dan državnosti, 25. lipnja, nastavlja put za Rim, gdje će biti upriličena i audijencija kod Svetog Oca. Nakon Vatikana Priča nastavlja put prema Njemačkoj, Francuskoj, te Italiji, čime bi bilo zaokruženo njezino ovogodišnje predstavljanje u izvan-domovinstvu. U planu su još i putovanja za Južnu Afriku, Australiju, Kanadu, SAD i Novi Zeland, gdje ju, sudeći po pozivima, naši iseljenici s nestrpljenjem očekuju i raduju se susretu s hrvatskim umjetnicima. Podsjetimo kako je povod za „Hrvatsku priču“ bila 60. obljetnica postojanja Tamburaškog orkestra Hrvatske radiotelevizije i 50. obljetnica Hrvatske matice iseljenika, te predstavlja trovrstne koncerte – duhovne glazbe u crkvama, zabavne kao i svečane koncerte u kazalištima. Projekt, naime, nije zamišljen samo kao predstavljanje hrvatske glazbe, nego ujedinjuje vizualni i glazbeni identitet domovine Hrvatske, jer posjetitelji mogu uživati i u promotivnim

NEUSS

Moj dar za Gospinu Crkvu

Korizmena žrtva za Gospinu crkvu u Jajcu.
Prvih 25 darovatelja od 50 eura dobiva na dar knjigu „Sveta zemlja Isusova domovina“.

Svi dobronamjerni dobro znaju da je životno važno da se Hrvati katolici vrte u svoj kraj, na svoja ognjišta u Bosni – ma gdje bili. S druge strane svi mi dobro znamo da se ne živi lako u toj ratom opustošenoj zemlji. Ali, zar se lako živi npr. i ovdje u Njemačkoj? Ili nekoj drugoj tuđoj zemlji?

Želimo zato ohrabriti sve prognane i poručiti im: Ne odriči se svoga – nikada. Čovječe, nikad ne znaš kad te to može spasiti. U svojoj Bosni nisi stranac! Ako drugi tamo mogu živjeti, zašto i ti ne bi mogao?

Da to nije lijepa i plemenita zemlja, zar bi se toliko kroz njenu dugu povijest borili za nju! Zar bi i toliki naši mladi ljudi živote dali za nju u zadnjem ratu! Samo u HVO-u više od 7000 mladića položilo je živote za tu

ljepotu od zemlje! Zemlja je to puna hrvatske duše, vjere i povijesti.

Zato onima koji su se vratili od srca čestitamo na mudrosti i želimo im ustrajnost u svim poteškoćama. A da te riječi ne ostanu samo „prazna slama“, mi članovi ove naše male vjerničke zajednice – Hrvatske kat. misije Neuss, odlučismo, na čelu sa župnikom fra Miroslav Modrićem i s. Stjepankom Saraf, ovu korizmu žrtvom posvetiti onima koji se vrate u Bosnu. Kocka nam je pala na Jajce. U nj se vratilo puno mladog svijeta koji obećava budućnost. Njihovu staru, veliku i lijepu Gospinu crkvu do temelja uništi mržnja i nevjera. Ljubav i vjera započe gradnju nove na istom mjestu. To nastojanje i tu žrtvu naroda našega želimo pomoći.

U ovoj ćemo se korizmi zato odrići onog dopuštenog, ali ne i nužnoga za život – kolača na primjer, nepotrebnog kupovanja, raznih poklona; odrići ćemo se i onog suvišnog i štetnog što je neprimjetno ušlo u naš život – alkohol, pušenje, kasni izlasci, prekomjerno jelo. Plod te naše žrtve staviti ćemo na oltar Gospodnji za gradnju „kuće“ njegove – Gospine crkve u Jajcu.

Pozivamo i druge da nam se pridruže. Od tih drugih – njih prvih 25 koji budu sudjelovali u ovoj akciji s barem 50 eura – dobit će na poklon vrlo vrijednu knjigu Sveta zemlja Isusova domovina s posvetom autora fra Miroslava Modrića. (U slobodnoj prodaji ta knjiga stoji 32 eura, a može se naručiti na:

Hrvatska katolička misija
Virchowstraße 21 • 41464 Neuss
Tel. 02131 80314 • fax: 6069475

Svoj prilog možete poslati na račun Hrvatske kat. misije Neuss: fra Miroslav Modrić, Postbank, Kontonr. 7360 30 431, BLZ 360 100 43. Obavezno napisati naznaku: *Gospina crkva u Jajcu* fra Miroslav Modrić

KISTANJE – NOVO JANJEVO

Gradi se svetište sv. Nikole

Janjevci doseljeni u Kistanje odlučili su izgraditi svetište sv. Nikole. Temeljni kamen blagoslovljen u lipnju 1999., a početak radova u prosincu 2000. Janjevcima u Kistanjama potrebna pomoć.

Janjevo, mjesto s većinskim hrvatskim stanovništvom u srcu Kosova, predstavlja najstariju hrvatsku dijasporu. Osnovani su ga stari Dubrovčani kao cijenjeni trgovci na tome području. Prvi put se Janjevo posredno spominje 1303. u pismu pape Benedikta XI. barskom nadbiskupu Marinu u kojem ga ovlašćuje da postavi župnike u Janjevo i drugim dubrovačkim kolonijama. Od tada pa sve do danas, kroz burnih sedam stoljeća, mi Janjevci uspjeli smo sačuvati živu svijest pripadnosti Katoličkoj crkvi i hrvatskom narodu.

Unatoč raznim povijesnim nevoljama naši predci nisu napuštali svoja ognjišta i uvijek su iznova podizali svoje mjesto iz pepela. No došla je 1991. povijesna prekretnica za cijeli hrvatski narod. Ne želeći se odazvati pozivu u srpsku agresorsku vojsku, mnogi naši mladići i s njima njihove obitelji odlučile su se vratiti u domovinu Hrvatsku s čvrstom željom da nakon dugih stoljeća osnuju Novo Janjevo na zemlji svojih pradjedova.

Na Cvjetnicu 1997. započeli smo naseljavati Kistanje i ovdje stvarati svoj novi zavičaj – Novo Janjevo, s nadom u svjetliju budućnost. Kao i do sada svoju nadu mi Janjevci gradimo na čvrstoj vjeri u Boga i ljubavi prema životu koja se očituje u vjerničkim obiteljima s mnogobrojnom djecom. Danas u Kistanjama u 260 obitelji ima 1300, a od toga 500 djece do 15 godina. U Hrvatskoj ne postoji tako mala zajednica s tako puno djece.

Svjesni, da smo zahvaljujući Crkvi tijekom sedamstoljetne povijesti uspjeli sačuvati svoj vjerski i nacionalni identitet, baštinstvu vjeru svojih otaca, nastavili smo živjeti i u novoj sredini. U Kistanjama smo zatekli

kapelicu Gospe od zdravlja koja se ubrzo pokazala premalenom. Odlučili smo izgraditi novu crkvu, svetište našeg nebeskog zaštitnika svetoga Nikole. 20. lipnja 1999. nadbiskup mons. Prenda blagoslovio je kamen temeljac i podsjetio nas je da crkva koju gradimo od kamena jest živa crkva Kristova u koju se svi mi kao živo kamenje ugrađujemo.

U listopadu 2000. započelo je kopanje temelja, a 3. prosinca 2000. gradilište je blagoslovio zadarski nadbiskup u miru mons. Marijan Oblak.

Gradimo crkvu kako bi svaki od nas i sve naše obitelji s brojnom djecom u njoj našli u vjeri u Krista sigurno uporište svoga identiteta, svjesni kako je danas, zbog sve jače sekularizacije, sve teže sačuvati duhovnu, vjersku i uljudbenu baštinu.

Obraćamo se svim ljudima dobre volje, posebice vjernim rodoljubima u domovini i iseljenicima da pomognu gradnju crkve svetoga Nikole. Želja nam je kao povratnicima iz najstarije hrvatske dijaspeore da naša crkva preraste u svetište svih Hrvata povratnika.

Svoje priloge možete poslati na:
Devizni račun:

DALMATINSKA BANKA
D.D. ZADAR

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT –
ZADAR

7031-0755877

SWIFT ADRESA: DBZDHR2X

Svrha: Za izgradnju nove crkve u Kistanjama

Obavijesti: Župni ured

Trg sv. Nikole 4

HR-22305 Kistanje

Tel./fax: ++385 22 763-057

E-mail:

zupni-ured-kistanje@si.hinet.hr ■

► video materijalima Hrvatske turističke zajednice, ali i prekrasnim kreacijama modne stilistice Zorice Kolarević, koja se svaki puta pobrine da i haljine Lejdi Oreb prikazuju Lijepu našu, budući je kreatorica motivirana izvornim etno motivima.

Duhovni program „Zahvala Stepincu“ realiziran je zahvaljujući ponajprije glavnom organizatoru, Hrvatskoj matici iseljenika, te Glazbenoj proizvodnji HRT-a, Hrvatskoj gospodarskoj komori, Hrvatskoj turističkoj zajednici, Uredu za kulturu grada Zagreba i Turističkoj zajednici grada Zagreba.

Zadovoljna uspjehom koncerta, autorica „Hrvatske priče“ Lejdi Oreb kazala je kako je presretna što su nazočni prepoznali s koliko je ljubavi raden ovaj projekt, odnosno ocijenili njegovu vrijednost.

Koncertom u Stepinčevoj katedrali ispunjena su sva očekivanja njihovih sudionika – izjavila je autorica projekta, napomenuvši kako su svi sudionici prije koncerta bili uzbuđeni, jer nije lako nastupiti u hrvatskoj prvolstolnici.

Zadovoljan je bio i Matičin ravnatelj Boris Maruna koji je napomenuo kako je riječ o projektu dostojnom zanimanja, budući proizlazi iz autohtone hrvatske tradicije, uz nastupe tradicionalnog hrvatskog instrumenta – tamburice i izvedbe naših dalmatinskih klapa.

Nakon svoga prvoga predstavljanja u domovini, „Hrvatska priča“ nastaviti će se predstavljati svijetu i našim iseljenicima diljem svijeta.

Željka Lesić

SINDELFINGEN

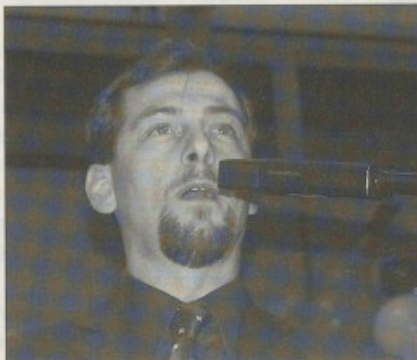
Katolički odgovor blaženog Stepinca

Hrvatska katolička misija Sindelfingen proslavila je u nedjelju 10. veljače Stepinčevo, upravo na 42. obljetnicu smrti zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca. Svečanu svetomis u crkvi Presvetoga Trojstva predvodio je fra Anto Batinić, glavni urednik „Žive zajednice“. On je u uvodu podsjetio mnoštvo nazočnih vjernika na najvažnije podatke iz Stepinčeva života. U propovijedi je citirao riječi pape Ivana Pavla II., koji je Stepinca 3. 10. 1998. u Mariji Bistrici proglasio blaženim: „U kardinalu Alojziju Stepincu u punini blista katolički odgovor: vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima potvrđena praštanjem, jedinstvo s Crkvom vođenom Petrovim nasljednikom“. Nadalje je blaženoga Stepinca predstavio kao hrabra čovjeka i velikog vjernika, kao svjedoka, pravednika i rodoljuba. Propovjednik je naveo neke antologijske Stepinčeve riječi koje je izrekao u završnom govoru na komunističkom montiranom sudskom procesu 3.10. 1946. te nekoliko rečenica iz njegovih oporuka u kojima zaklinje vjernike na vjernost Kristu i Crkvi, na ljubav prema Bogu, bližnjemu ali i neprijatelju. A kakvu je tek ulogu blaženi Stepinac imao za hrvatsku emigraciju i općenito iseljništvo pokazuju riječi Vinka Nikolića: „Stepinac se pojavljuje kao otkupljenje Hrvatske u času njezina raspeća“. Ali Stepinac je aktualan i danas, istakao je fra Anto Batinić, kada neki ponovno pokušavaju ponavljati komunističku povijest pa čak prepisuju i potpisuju komunističku presudu Stepincu.

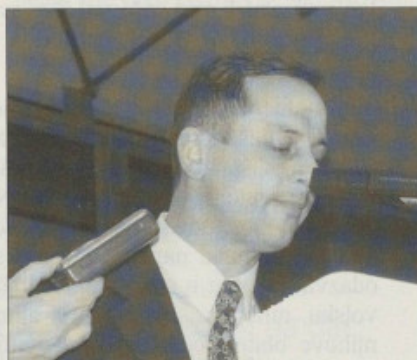
Svjedočanstvo braće Kupreškić i pomoć obiteljima haaških zatvorenika

U povodu proslave Stepinčeva župnik fra Marinko Vukman pozvao je u goste i braću Zorana i Mirjana Kupreškića iz Viteza, koji su bili optuženi za ratne zločine te u haaškom zatvoru robijali preko četiri godine (1478 dana), da bi ih potom taj isti sud u žalbenom postupku proglasio nevinima i pustio na slobodu. O svome iskustvu snage vjere u Boga nazočnim vjernicima kratko je govorio

Zoran Kupreškić, rekavši da mu je osobno, ali i drugima, vjera dala snagu da pretrpi nepravdu, patnje i lažne optužbe. „U najtežim trenucima pomogao mi je

Mirjan Kupreškić

Zoran Kupreškić

Duh Sveti i moji anđeli čuvari. Oni se ne vide ali ja sam ih tada, kao i sada, osjećao na svojim ramenima. Čudni su

putovi Božji. Uvjeren sam da naša žrtva nije uzaludna“. On je potom pozvao sve ljude dobre volje da i molitvom i materijalno pomognu haaškim zatvorenicima i njihovim obiteljima. Fra Marinko Vukman je na koncu zahvalio braći Kupreškić na svjedočenju vjere i na njihovoj žrtvi za dobro i obraz hrvatskog naroda.

Samo večer ranije, 9. veljače, u dvorani Klosterseehalle, održana je humanitarno-pokladna zabava, koju je vodio župnik fra Marinko. U dvorani se okupilo preko 1500 ljudi. Najprije su u programu nastupila djeca, karnevalski odjevena, otpjevavši nekoliko pjesama pod ravnanjem časnihi sestara, a zatim mladi i odrasli folklorasi, misijski band te tamburaški orkestar. Na koncu je žiri izabrao i najbolju masku te nagradio njezina nositelja. Nazočnima su se i tom prilikom kratko obratila oba brata Kupreškića, govoreći o svojim zatvorskim danima u Den Haagu. Dio prihoda od tombola i priredbe uputit će se hrvatskim haaškim zatočenicima i njihovim obiteljima. Urednik tjednika „Fokus“ Ante Gugo predstavio je tom prigodom taj tjednik te svoju knjigu „Politički labirint“. Atmosferu i temperaturu u dvorani podigao je potom poznati pjevač Marko Perković Thompson.

U misiji je svečanom misom za bolesnike i bolesničko osoblje proslavljen i Dan bolesnika odnosno blagdan Gospe Lurdske. Poslije mise priređen je susret s bolesnicima u misijskoj dvorani. ■

Pomoć uznicima u Haagu

Svi oni koji žele pomoći Hrvatima zatvorenim u Haagu te njihovim obiteljima u domovini mogu to učiniti preko Udruge građana BONUS, koja je 2000. godine osnovana i registrirana u Mostaru (BONUS, Kraljice Katarine 8/c, BiH-88000 Mostar, tel. 00387 36 310033, fax 317793, E-mail: bonus@max.net.ba), a ima ogranak i

u Vitezu (S. S. Kranjčevića bb, BiH-72250 Vitez, tel. i fax 00387 30 710691).

Financijska situacija haaških zatvorenika i njihovih obitelji sve je teža pa je svaka pomoć hitna i dobro došla, a može se poslati na sljedeće račune Bonusa: Zagrebačka banka BiH Mostar 20076712, BAM 3381002200331338.

KRAJEVNE ŽENIDBE
U KATOLIČKOJ CRKVI
U NJEMAČKOJ (4)

Oslobađanje od kanonskog oblika ženidbe

Piše:

Dr. fra Stipe Nosić

Crkveni zakonik ima točno određen oblik sklapanja ženidbe za katolike. Mjesni ordinarij može u nekim slučajevima dati dispencu (oslobođenje) od takvog oblika sklapanja braka.

Članovi Katoličke Crkve dužni su kod sklapanja braka držati se točno propisanog postupka, koji je precizirao Zakonik njihove Crkve. Od njih se traži da brak sklapaju privolom pred ovlaštenim crkvenim službenikom i pred dva vjerdostojna svjedoka. Druge načine sklapanja braka svojih vjernika Katolička Crkva ne priznaje. Obveza propisanog ženidbenog oblika za katolike vrijedi i u slučaju da se žele vjenčati s pripadnikom neke druge konfesije ili druge vjere. Tada oni, da bi dobili dozvolu za vjenčanje, odnosno oprost od zapreke za vjenčanje, trebaju obećati da će u braku živjeti i svjedočiti svoju vjeru. Ipak, ako se kod obdržavanja propisanog kanonskog oblika pojavljuju teškoće, kad je u pitanju brak različitih konfesija ili različitih vjera, ordinarij može katoličkog partnera dispencirati od propisane forme. Tu ovlast po kanonu 1127. § 2. Zakonika Katoličke Crkve ima ordinarij katoličkog partnera, nakon što je konzultirao ordinarija mjesta gdje se takvo vjenčanje ima obaviti. Isti kanon ostavio je biskupskoj konferenciji pojedine zemlje zadaću da precizira postupak davanja takve dispence. Njemačka biskupska konferencija, u skladu s tim, utvrdila je postupak oslobađanja od propisane forme kod ženidbe katolika s nekatolikom i dopuštanjem bilo koje javne ženidbene forme, ukoliko to zahtijevaju ozbiljni razlozi. Ona, u skladu sa spomenutom kanonskom odredbom, kaže da je za udjeljivanje dispence mjerodavan mjesni ordinarij katoličkog partnera. Ako se takvo vjenčanje ima obaviti u nekoj drugoj biskupiji, biskup koji je mjerodavan za davanje dispence treba prije nego to učini konzultirati ordinarija mjesta gdje se vjenčanje ima obaviti. Biskupska konferencija naglasila je da je zbog toga potrebno dispencu zatražiti pravovremeno, i da konzultacija s ordinarijem mjesta vjenčanja treba ići preko ordinarijata.

Razlozi za dispencu

Traženje dispence od propisane ženidbene forme, uz pomoć protokola za pripremu vjenčanja, obavlja župnik katoličke strane koji je mjerodavan za pripravu ovakvog vjenčanja, a koji je i dužan obaviti tu pripravu na vjenčanje. U Protokolu je navedeno nekoliko različitih ozbiljnih razloga zbog kojih ordinarij može dati ovu dispencu. To su teški, na drugi način nerješivi konflikti savjesti partnera; nerješivo protivljenje nekatoličkog partnera protiv kanonskog ženidbenog oblika; odbijanje kanonskog ženidbenog oblika od strane rodbine jednog partnera; opasnost da će par živjeti u braku koji je po Crkvi nevažeći. Kod zamolbe može se navesti jedan ili više razloga. U formularu za pripremu vjenčanja postoji i prazna rubrika u koju se može navesti i neki razlog koji nije na popisu, a o njegovoj dostatnosti odlučit će mjesni ordinarij. Kad je izdana dispensa od katoličkog kanonskog bračnog oblika, da bi ovakvo vjenčanje bilo valjano, treba biti obavljeno u bilo kojoj javnoj formi. Takvi zaručnici mogu se u Njemačkoj praktično odlučiti za obavljanje ovakvog crkvenog vjenčanja u crkvi jedne od mnogih konfesija ili pred državnim matičarem.

Biskupska konferencija precizirala je i način izvještavanja o ovako skloplje-

nim ženidbama. Tako dušobrižnik, koji je obavio pripravu za jedno takvo vjenčanje i dobio pismenu dispencu od propisanog oblika, treba pribaviti potvrdu o tako obavljenoj ženidbi i o tome poslati potrebne uobičajene obavijesti. Upis pod rednim brojem vrši se u maticu vjenčanih župe dotadašnjeg prebivališta katoličkog partnera, a tamo se čuva i Protokol za pripravu ženidbe zajedno s potvrdom o ženidbi. Osim toga, u skladu s kanonskim odredbama, o takvom vjenčanju treba obavijestiti i biskupski ordinarijat koji je izdao dispencu od propisanog kanonskog oblika. I za slučaj da jedan mješoviti par (katolik i nekatolik) traži dispencu od ženidbenog kanonskog oblika, nakon što je već civilno vjenčan, ova Biskupska konferencija dala je precizne upute postupanja (u objašnjenjima postupka za pripravu ženidbe br. 20).

Sedam zlatnih pravila za sreću

Jedno istraživanje donijelo je sedam čimbenika koji su važni za sreću, zdravlje i dug život.

1. Umjereno piti alkohol
2. Ne pušiti
3. Složan brak
4. Redovito se baviti sportom
5. Odgovarajuća tjelesna težina
6. Pozitivni odnos prema problemima
7. Bez depresivnih oboljenja

Na ovo zadnje se dakako može malo utjecati. Zato vrijedi: Sve ovisi o tebi. Svatko raspolaže svojim životom. Tko pazi na ovih sedam pravila ima najbolje izgleda živjeti zdravo i sretno te doživjeti dugu i lijepu starost, možda malo veću od prosjeka.

Piše:
Marijan Markotić

Terorizam i rat – braća

Goruće pitanje, što je bilo prije: rat ili terorizam, je najslbližije onome, je li prije bila kokoš ili jaje?! Pravo na život, dapače, na život dostojan čovjeka, je vrhovno neotuđivo ljudsko pravo, koje nikome i nipošto ne smije biti zaničevano! Svako ljudsko biće je *svetinja*, veća nego bilo koja vlast, država ili teritorij!

Globalni egoizam, samodopadnost, profiterstvo, prevlast/nadmoć tkzv. „velikih“ zemalja nad malima (gospodarski kolonijalizam), osjećaj samodostatnosti, ekskluzivnosti, arogancije i prezira prema nerazvijenim i zaostalim, izaziva opći revolt, stvara brojne „neprijatelje“, protivnike, žrtve nepravde i izrabljivanja. Potlačeni, poniženi i iskorišteni narodi, zemlje i/ili pojedinci bez sadašnjosti i budućnosti, kojima je život zaničevan, oduzet ili diktiran izvana, nemaju izbora odnosno biraju smrt kao očajnički čin samouništenja. Naspram tzv. „elegantnoga“ nasilja, dominacije novca i interesa, onima koji nemaju što izgubiti, ne preostaje ništa drugo doli revolt, osveta, „obračun“ na najbrutalniji način. Proces globalizacije, shvaćen kao galopirajući porast ekonomskih interesa zapadnih zemalja, nosi u sebi zločudnu klicu nasilja uperenu protiv hegemonizma, egoizma, socijalne nepravde, političke i ekonomske prevlasti Zapada. Globalizacija ima budućnost jedino ako bude obuhvatila cjelokupno čovječanstvo, na prvome mjestu zemlje i narode *bez* budućnosti. Drugim riječima, ona bi trebala značiti napredak, akulturaciju, dovoljno hrane, vode i lijekova – život dostojan čovjeka, što si trenutno mogu priuštiti samo bogate zemlje. U tome smislu, neprijatelj nije tamo negdje na Dalekom, Bliskom ili Srednjem Istoku, već tu, među nama, u svijetu izobilja, samodostatnosti i indiferentnosti.

Terorizam, rat i nenasilje

Jedina sigurna stvar na ovome svijetu je – nesigurnost! Rat i terorizam su kao dva na smrt posvađana bratubližanica, suparnika. Prije nekoliko godina talibani, potpomognuti novcem i oružjem zapadnih zemalja, su proglašeni osloboditeljima u ratu protiv mudžahe-dina. Sada, te iste zemlje, u savezništvo

s bivšim neprijateljima, ruše talibane. Goruće pitanje, što je bilo prije: rat ili terorizam, je najslbližije onome, je li prije bila kokoš ili jaje?! Rat – tobože najučinkovitije sredstvo za iskorijenjenje terorizma – zapravo potiče na terorizam, jer na izazov nasilja odgovara još većim nasiljem, pozivajući svijet da se nedvosmisleno opredijeli za jednu ili drugu stranu. Pritom je treći, *nenasilni put*, unaprijed isključen, kako bi se opravdala uporaba nasilja. A milijuni i milijuni golorukih, siromašnih, obespravljenih, zapostavljenih ljudi su *protiv* nasilja, *protiv* uporabe oružja, koje ponovno izaziva osvetu, čije su žrtve, opet, nevini ljudi (a ne vojni stratezi, moćni predsjednici, superzaštićeni šeići itd.). Najveći gubitak rata su ljudski životi; međutim, gledano ratnom logikom, oni se jednostavno svrstavaju u „nužno zlo“, odn. „popratne pojave“. Terorizam je samo simptom (pokazatelj), a ne dijagnoza zločudne bolesti današnjega svijeta, bez normi ponašanja i etičkoga poretka. Upravo najmoćnije vlade svijeta već godinama

cinično demonstriraju svijetu svoj dvostruki, trostruki (ne)moral: zaklinju se u demokratska načela, a i same ne priznaju Međunarodni sud za ratne zločine; vode „opravdani rat“, uzimajući sebi za pravo da izigravaju svjetskoga „šerifa“; nama već godinama serviraju pompozne političke „zakuske“ o etničkoj toleranciji i mirnome suživotu, a ponašaju se osvetnički poput obezglavljenog „supermena“. Ako se u svijetu nitko ne pridržava nikakvih moralnih i/ili socijalnih načela, zašto bi ta ista vrijedila za obična građanina?! Očigledno, pomoću političkih spletki, gospodarskih „pohoda“ na jeftinu radnu snagu, ide se prema izgradnji elitarne svjetske manjine, s jedne strane, i ostatka – drugo-tj. trećerazredne većine, s druge! Istodobno, današnji svijet najviše ulaže u uništavanje (rat, naoružanje) i kloniranje (manipuliranje) života. U očuvanje, vrednovanje, spasavanje života obična čovjeka – premalo ili gotovo ništa!

Globalizirati norme i vrednote

Do 20. st. pojedine države su bile od ključnoga značenja za gospodarstvo. Današnji tehnološki razvitak je poprimio

Boriti se pak nenasilnim putem za mir (a protiv terorizma) znači povratiti nadu zemljama, narodima i kontinentima; priznati i poštovati njihovo ljudsko, kulturno, nacionalno i vjersko dostojanstvo.

globalne razmjere: narodi i kontinenti komuniciraju/posluju jedni s drugima. Podjela svijeta na pojedine zemlje i blokove, omeđena državnim granicama, u tome smislu postaje suvišna. Usporedo s procesom globalizacije porasle su opasnosti, nesigurnost i „obezglavljenost“ svijeta. Globalno gospodarstvo se temelji na privatizaciji, kupnji plodnoga dijela tržišta, otimanju najboljeg dijela kolača. Sva druga pitanja strahovito za-

blizanci

ostaju, doslovno kaskaju za strojem nad kojim više nitko nema kontrole. Svijet je rasprodan u bescijenje, umjetno podijeljen, zatočen u mrežu novih „bogova“ – moćnika, osuđen, izgleda, na poslušnost i dodvoravanje. Problemi nezaposlenosti, socijalne nesigurnosti, kriminala, netolerancije, isključivosti, diskriminacije, vandalizma, pokušavaju se riješiti u tradicionalnim „kuhinjama“ pojedinih zemalja, po manje-više ustaljenom receptu. Kao i uvijek, gospodarski dinosauri vješto podmeću svu odgovornost i teret na leđa mnogobrojnih patuljaka – sirotinje.

Pravo na život

Danas je, izgleda, nastupio krajnji trenutak kada svijet mora promisliti i poraditi na uspostavi novoga poretka, novih struktura, normi ponašanja i općevrijedećeg sustava vrednota, utemeljenog na jasnoj spoznaji kako smo *su-ovisni* jedni o drugima. Naspram crnih oblaka nesigurnosti, dezorijentiranosti i pesimizma, na horizontu budućnosti ipak se nazire duga pomirenja, solidarnosti, borbe za dobrobit *cijeloga* čovječanstva. No, sve dok bombe budu sastavnim dijelom logike ponašanja i sustava vrednota, one istinske vrednote neće zaživjeti! Onaj tko u preuzimanju odgovornosti za sudbinu svijeta ne prekorači individualne i nacionalne granice, tko se zatvori u se i u svoje blagostanje, tko svoju sreću kuje na nedaći drugih, taj će biti izoliran, zapljusnut valom nestabilnosti, ogorčenosti i osvete. Boriti se pak nenasilnim putem za mir (a protiv terorizma) znači povratiti *nadu* zemljama, narodima i kontinentima; priznati i poštovati njihovo ljudsko, kulturno, nacionalno i vjersko dostojanstvo; omogućiti im da pronađu svoje mjesto pod suncem na kome će moći živjeti životom dostojnim čovjeka.

Pravo na život, dapače, na život dostojan čovjeka, je vrhovno, neotuđivo ljudsko pravo, koje nikome i nipošto ne smije biti zaniževano! Ako svijet želi živjeti u miru, sigurnosti i blagostanju, to pravo mora biti zajamčeno novim, globalnim kodeksom normi, vrednota i ponašanja. Svako ljudsko biće je svetinja, veća nego bilo koja vlast, država ili teritorij, „jer ga On stvorio, na svoju sliku i priliku ga stvorio!“ ■

Andeo hrabrosti

Svi trebamo hrabrosti u životu, i to od početka života. Neka andeo hrabrosti bude s tobom u tvojim važnim odlukama.

Starovisokonjemačka riječ „muot“ prvobitno znači „za nečim težiti, jako zahtijevati, željeti“. To odgovara grčkoj riječi „thymos“ koja označava čud, emocionalni dio duše. Od 16. stoljeća pojavljuje se riječ „Mut“ koja sve više preuzima značenje hrabrosti. Hrabrost pripada među četiri glavne kreposti. Ona označava neustrašivost u postojanju opasnosti.

Proistječe, tako misli moralist Demmer, iz raspoloženja duha i zahtijeva spremnost na žrtvu, prožimanje i volju samoobrane. Srčanost i hrabrost nisu potrebne samo vojnicima nego svakom čovjeku. Svi trebamo hrabrosti u vlastitom životu, i to od početka našega života. Olako se prilagođavamo drugima, preuzimamo njihove predodžbe, ne plivamo protiv struje. Danas vlada s jedne strane liberalizam koji sve dopušta. Ujedno se zapaža velika uniformiranost. Današnji mediji priopćavaju normu: kakav biti, kako misliti, kako se oblačiti, što činiti. Treba velika hrabrost za biti drukčiji, biti po svojoj volji.

Ti trebaš andela hrabrosti ako tvoji radni kolege ogovaraju jednu kolegicu. Ne sudjelovati u ogovaranju, nego upozoriti da s njom treba razgovarati i prekinuti ogovaranje s napomenom da stvar treba sagledati u drugom svjetlu. To traži hrabrost. Najprije ćeš biti neshvaćen. Možda će ti drugi predbacivati da si farizej. Pa, kolegica je nemoguća. Ljudi oko tebe ne žele biti nesigurni u svojim stavovima. Ako smogneš hrabrosti prekinuti ogovaranje drugih, tračari će biti zatečeni i željet će se opravdati, a na tebe će svaliti svu krivnju. Tu treba dosta hrabrosti ako bi se probio svojim mišljenjem. Drugi će željeti tvoje mišljenje ograničiti i tebi predbaciti kako ti govoriš loše o drugima. Neka andeo hrabrosti bude na tvojoj strani u tvojim važnim odlukama bilo da se radi o službenom putu ili životnim odlukama. Jedna od odluka je i

ženidba. U njoj se čovjek povjerava i veže s drugom osobom za cijeli život. Predbacuje se suvremenici da su slabi u odlukama, da ih odbacuju od sebe i da se nerado vežu za njih. Svaka odluka uključuje vezanje barem za neko vrijeme. Pred takvim vezanjem ljudi se plaše. Pred važnim odlukama moli andela hrabrosti za pomoć. Ti nikada nemaš jamstvo da je tvoja odluka apsolutno ispravna. Nema za nas apsolutno ispravnog puta. Usprkos tome moramo se odlučiti na raskrižju života. Mi možemo ići putem samo ako želimo napredovati, uspjeti. Svaki put nas vodi bilo kada u tjesnac, kroz koji moramo proći da bi naš život uspio. Isus traži od nas da uđemo kroz uska vrata i da idemo uskim putem (usp. Mt 7,13 sl.) Širok je put kojim idu svi. Ti moraš naći svoj osobni put. Nije dovoljno ravnati se prema drugima. Trebaš pažljivo slušati što je tvoj put. Tada se hrabro odlučiti ići tim putem, iako ćeš se na njemu osjećati osamljen. Samo tvoj osobni put daje ti rasti i vodi te pravom životu.

Život te uvijek iznova stavlja pred zadaće koje upravo sada moraš prihvatiti. Inače je kasno. Tko dolazi kasno, život toga kažnjava, rekao je Gorbačov, i ta je izreka postala krilatica.

Andeo hrabrosti može ti pomoći da upravo sada uzmeš u ruke što se od tebe traži. To bi mogao biti odličan razgovor u tvojoj obitelji ili u tvojoj tvornici kojim se rješava neki problem. To može biti posjet kojeg već dugo odglaš i izbjegavaš. To može biti pismo koje konačno moraš napisati, da bi pojasnio zašto je došlo do nesporazuma u odnosima. Ima mnogo situacija u tvojoj svakidašnjici za koje bi trebao andela hrabrosti kako bi činio ono što je sada primjereno. **Priredio: Jozo Župić**

Sestra i brat prvi u skokovima

Anamaria (6) i Filip Matušek iz Hrvatske katoličke zajednice Mainz, (8), treniraju umjetničke skokove u vodu za Sveučilište (Johannes-Gutenberg-Uni-

versität) u Mainzu. Tom vrstom sporta se bavi mali broj djece, tim više što je za pravilno izvođenje skokova potrebna hrabrost (nepravilnim izvođenjem sko-

kova može doći do ozbiljnih povreda kralježnice) i disciplina, ustrajan i naporan trening. Anamarijin brat Filip je nedavno u Kölnu kao jedini osmogodišnjak skakao i s tornja od 7,5 metara. Na natjecanju u umjetničkim skokovima u vodu pokrajine Rheinland-Pfalz i Hessen, koje je održano 19. i 20. 2. 2002. u Mainzu, postigli su izuzetan uspjeh:

Anamaria je u svojoj grupi osvojila 1. mjesto u skokovima u vodu s visine od 1 i 3 metra (medalja i diploma), a Filip je u svojoj grupi osvojio dva prva mjesta u skokovima u vodu s visine od 1 i 3 metra (2 medalje i 2 diplome).

Evo kratki opis te vrste sporta:

To je grana vodenih sportova, u kojoj skakači nakon odraza s daske ili s platforme tornja za vrijeme leta zrakom do uronjenja u vodu izvođe različite figure utvrđene međunarodnim pravilima.

Daske za skokove su elastične i nalaze se na visini 1 do 3 metra iznad vode, čija dužina iznosi 4,8 m, a širina 0,5 m. Tornjevi sa svojim 6 metara dugim zaletištem nalaze se na visini od 5 metara, 7,5 metara i 10 metara iznad vodene površine.

Za besprijekorno i sigurno izvođenje umjetničkih skokova je potrebna propisna dubina bazena od 4,5 do 5 metara ispod zaletišta.

Hodočašće u Lurd

Hrvatske katoličke misije iz Njemačke priređuju i ove godine tradicionalno hodočašće u Gospinmo svetištu u Lurd (Francuska) o blagdanu Uzašašća Gospodinova, od 9. do 12. svibnja.

Program ovogodišnjeg hodočašća u Lurdu:

Četvrtak, 09. 05.

- 18.00 sati: misa u crkvi sv. Bernardice
- 21.00 sat: krunica

Petak, 10. 05.

- 10.00 sati: misa u bazilici svete krunice
- 11.15 sati: križni put
- 14.00-16.00 sati: ispovijedanje u bazilici sv. Pija X.
- 21.00 sati: krunica

Subota, 11. 05.

- 8.00 sati: misa u spilji ukazanja

Svećenici koji imaju želju predvoditi mise i propovijedati mogu se javiti fra Petru Vučemilu, župniku HKM Frankfurt i koordinatorskom hodočašća u Lurd iz Njemačke.

Daske za skokove su elastične i nalaze se na visini 1 do 3 metra iznad vode, čija dužina iznosi 4,8 m, a širina 0,5 m. Tornjevi sa svojim 6 metara dugim zaletištem nalaze se na visini od 5 metara, 7,5 metara i 10 metara iznad vodene površine.

Za besprijekorno i sigurno izvođenje umjetničkih skokova je potrebna propisna dubina bazena od 4,5 do 5 metara ispod zaletišta.

NOVE ADRESE

Hrvatska katolička misija Bocholt
Margaritenweg 4
46395 BOCHOLT
Telefon: 02871 15507
Telefax: 02871 186885
Mobiltel.: 0173 6983581

Hrvatska katolička misija Bremen
Leipziger Straße 29
28215 BREMEN
Broj telefona ostao je isti:
0421 3964113

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

M	A	S	L	O	□	P	U	S	T	I	N	J	A	K
I	S	P	O	S	N	I	K	□	R	T	I	N	A	
S	K	A	L	P	I	R	A	T	I	□	S	T	R	
L	E	D	A	□	T	I	Z	□	P	A	K	E	T	
I	Z	A	□	G	R	T	A	L	I	C	A	□	O	
T	A	T	U	L	A	□	T	A	C	I	T	□	N	
I	□	I	K	A	T	□	I	□	E	D	I	T	A	
S	S	□	R	S						O	□	A	Ž	
V	A	G	O	N						Z	I	M	A	
O	T	R	T	I						A	M	A	□	
J	□	N	I	C						□	E	R	A	
O	K	A	T	E						K	L	I	K	
M	A	L	I	□						V	A	S	A	
G	R	O	□	S	R	I	J	E	D	A	□	N		
L	A	□	P	L	O	V	A	K	□	T	R	U	T	
A	M	E	R	I	K	A	N	□	P	R	A	H	□	
V	E	L	I	K	□	N	□	B	O	E	□	O	M	
O	L	A	□	A	N	A	N	A	S	□	O	D	A	
M	A	N	I	R	A	□	O	S	T	A	N	A	K	

Rješenje pošaljite najkasnije do 15. 4. 2002.

Muka smrt i uskrsnuće

Mariofil Soldo	Jeka	Maslinska ...	18	Radosna uskrsna vijest	Tip „Fiatovog“ automobila	Konzervirana srdela	Kalij	Miss Hrvatske Raguz	Stanko Poklepović	Veliki dvopak u Africi	Sat	Oliver Tihi	Kuća na jedan kat	Dulje vremensko razdoblje
Samosvijest		▽		Zvijezda u zvijezdu orla										
Poklici Isusu	▷						Lovački pas donosi lovinu							
							Ivan Aralica							
Veliko glazbeno djelo								Sandra Antolice				Potvrđna riječ		
								Modna kreat. Balogh				Sportska vedeta		
Uzvik negodovanja	▷				TV voditelj Družjanić						Alen Nizečić			
Drvo mira					Čista pečena glina						Dalmatinsko crno vino			Prednji dio glave
„Metar“	▽	Vlakna, končići					Pročišćivač zraka							
		Ozeblina					Andrea Zlatar							
Mirodijsko vino								Gluh kao ...				Kajakaš		
								Vanadij				„Rabat“		
„Sancta Romana Ecclesia“				Proljetni vjetar										
				Tumači događaja										
Pretjerana pohvala										Oznaka auto-skole		Telur		
												Zemljišna mjera		
Rukometnaš Puc										Antun Nalis				
										Mjesto Isusova raspeca				Plod hrasta
Neven Ornel			Milivoj Omašić											
			Luka Rajić											
Snažan, jak čovjek														
Iranska novinska agencija	▷													
Lubanjsko mjesto														
Grga Novak	▽		„Tona“							Viktor Orban				
			Bazga							Zlatko Tomićić			Edita Cebalo	Zlatna, srebrna ili brončana
Plodno mjesto u pustinji					Grad Isusove smrti i uskrsnuća									
					Pritok Krke u Dalmaciji									
Luksemburg		Od kojega vremena								Trojke				
		Doprinos								Pripor za rad				
Mjesto s kojega se drži govor											Ivan Devčić		Njemačka	
										Sve ... ništa			Element geline	
Avarka							Starogrčki junački ep							
							Zoran Tadić							
„Tjelesni odgoj“		Ivica Ivanac			Ždrijelo, grič izvotinjski							Ivan Ljubić		
		Tajland			Urugvaj							Belgija		
Duboki ženski glas				Šutjeti (srp.)							Zmijski car, udav, piton			

„Toleranz und interkulturelles Miteinander“

U Singenu je 19. siječnja upriličena Hrvatsko-njemačka kulturna večer u organizaciji Caritasa odnosno socijalne radnice Ruže Mijić, koja je i vodila program. Pozdrav i uvod u program imao je gosp. Wilhelm Grimm, predsjedavajući Caritasa iz Singena, a referat pod naslovom „Uzroci migracije iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine“ na njemačkom jeziku imao je Stjepan Herceg, referent u

centrali Caritasa u Freiburgu. U istoj prigodi otvorena je izložba slika Dubravke Zubčić, Elisabeth Kohout, Günthera Möncha i Wolfganga Sigmunda, a predstavljena je i foto-izložba „Bosnien-Forum“-a iz Singena. U glazbenom dijelu programa nastupile su Vera Leirer, Ivonne Ettwein, mandolinski orkestar HKM Singen, a svoje pjesme na hrvatskom čitao je Mladen Lucić a na

njemačkom ih je čitao F. Klatt. I tom kulturnom priredbom htjelo se istaknuti kako je povijest Caritasa usko vezana uz dolazak inozemnih radnika te kako se Caritas uvijek zauzimao za toleranciju i interkulturalnu suradnju. Ta priredba je još jedna prilika za kulturno i socijalno uzajamno obogaćenje, a Hrvati su i njome pokazali visoki stupanj integracije u njemačko društvo.

Josip Mijić

IN MEMORIAM

Luka Ančić

U sveučilišnoj bolnici u Mainzu, okrijepljen sakramentima vjere, 4. veljače 2002. umro je u Gospodinu Luka Ančić.

Luka se rodio u Pećniku, općina Modriča, 27.2.1939. od oca Marka i majke Jele rođ. Glavaš. Ubrzo je ostao bez majke. S četrnaest godina odlazi u Sombor i završava pekarski zanat.

1966. godine dolazi u Njemačku. Tu je upoznao ženu Ružu. S njom se crkveno vjenčao 1967. u Hrvatskoj. U složnom su braku rodili i odgojili dva sina. Radio i po danu i po noći. A plod toga rada su dvije lijepe kuće. Jedna kod Mainza, a druga na otoku Viru, u Hrvatskoj.

Iza Luke ostaje žena, dva sina, dvije nevjestice i troje unučadi.

Bio je veseo čovjek. Volio je svoju obitelj. Volio je ljude iz HKM u Rüsselsheimu. Volio je Boga i Crkvu. Svake je nedjelje išao na misu. Volio je i nogomet. Bio je član misijskog nogometnog kluba Dom.

Pokopan je 8. veljače na novom groblju u Hochheimu, kod Rüsselsheima. Na posljednje ga je počivalište ispratio znatan broj vjernika iz misije u Rüsselsheimu. Sprovodne obrede vodio je župnik Berislav Nikić.

Luka, počivaj snom pravednika u njemačkoj zemlji. Ona ti je kruh dala. Ti joj ostavljaš svoje tijelo. To je najviše, što si joj mogao dati. Počivaj u miru Božjemu!

Fra Berislav Nikić

ESSLINGEN / ČAZMA

Projekt „Put istine“

Skupina mladih i karizmatičnih vjernika iz HKM Esslingen (a neki su iz susjednih misija Reutlingen, Sindelfingen, Stuttgart) pokrenula je projekt „Put istine“. Radi se o projektu osnivanja i uzdržavanja Centra za rehabilitaciju mladih ovisnika o drogi u Vrtinskoj kod Čazme u Hrvatskoj. Oni žele „metodom molitve i rada promijeniti živote mladih ogrezlih u raznim ovisnostima“. Većina mladih i u hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj došla je na ovaj ili onaj način u dodir s drogom. Neki su postali ovisni pa im treba pomoći. U tu svrhu otvara se centar „Put istine“. Zagrebačka nadbiskupija iznajmila je jednu kuću na 20 godina, a pokretači projekta je moraju obnoviti i urediti. Obnova je počela u listopadu 2001., i dosad je urađeno puno, ali preostaje još mnogo radova a manjka i novca. Zanimljivo je da će daljnje radove obavljati sami ovisnici na liječenju, čim kuća bude useljiva. Ovisnici na liječenju moći će se baviti povrtlarstvom, uzgojem sitne stoke i peradi. Boravak u centru će biti posve besplatan, a centar će se financirati od rada i donacija. Venesa Gudac već ima iskustva s liječenjem ovisnika u Engleskoj i Portugalu. „Tim ljudima se može pomoći samo ljubavlju“, kaže ona. U akciju se uključio i grad Nürtingen, a jedan gradski vijećnik Günter Gutbrod vodi posebnu brigu o projektu i nadgleda povremeno radove u Čazmi. Mjesne njemačke novine uključile su se također u ovu akciju, a „Nürtinger/ Wendlinger Zeitung“ donijele su o tom opširnu reportažu i pozvale na pomoć tom projektu.

Sve informacije o projektu mogu se dobiti na broj: 00385 98 1724491 (Venesa Gudić) ili na 00385 98 674295 (Ivan Tadić). Njima se mogu obratiti i svi oni koji imaju problema s drogom. Može se se također pisati u Njemačkoj na adresu: „Weg der Wahrheit“, Immanuel-Kantstr. 114, 72574 Bad Urach.

Dragovoljne priloge i pomoć može se poslati na:

„Put istine“, Konto-Nr. 110 023 513, BLZ 640 500 00 Kreissparkasse Reutlingen.

◀ Među preko stotinu sudionika i posjetitelja „Hrvatsko-njemačke kulturne večeri“ bili su: reporterka „Südkuriera“ Frau Röhm, gradski vijećnik gosp. Matern, predstavnik General. konzulata Republike Hrvatske iz Stuttgarta gđa Katja Kovač, socijalna radnica Ruža Mijić, predsjedavajući Caritasa Singen gosp. Grimm, pjesnik Mladen Lucić i drugi

Mandolinski orkestar Hrvatske katol. misije Singen pod ravnanjem gđe Dinke Galić ▶

◀ Mladi članovi karizmatске skupine na molitvenom susretu u Nürtingenu

Stara župna kuća u Vrtlinskoj kod Čazme ▶
upravo se renovira, a u njoj će se liječiti ovisnici o drogi

Ako pšenično zrno,
pavši na zemlju, ne umre,
ostaje samo;
ako li umre,
donosi obilat rod. Isus, Iv 12,24